

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (3109) 2009 OCTOBER • SPALIS 20 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Tarp gauti ir duoti

Žmogaus prigimtyje glūdintys Gauti ir Duoti gyvenime dažniausiai ne vienodai išsiskleidžia. Ir todėl balansas tarp šių polinkių gana sunkiai išlaikomas.

NORAS gauti labiau prasikiša ir lengviau pastebimas net jau ir vaikų pasaulyje. Negavęs neturėsi, o šio ir ano turėti reikia, ir tai labai dažnai tik dėl to, kad kiti turi. Reikia susilyginti, o dar geriau – pralenkti, nes kodėl aš turiu turėti mažiau negu brolis, draugas, kaimynas? Noras gauti ir visko turėti ypač didėja vietose, kur pasiūla ir reklama tampa kone pagrindiniu visą gyvenimą tvarkančiu reiškiniu, apimančiu žmonių sluoksnius nuo viršaus iki apačios. Gyvenimas tampa didelėje daiktų apsuptyje – “imkite, o užmokėsite vėliau” – kaip miškas ošia tas civilizuoto pasaulio turgus. Amžinos atminties velionis popiežius Jonas Paulius II visa tai gana tiksliai pavadino vartotojiška kultūra, deja, be kurios sunkiai beįsivaizduojamas nūdienis žmogaus gyvenimas. O gerai žinome, kad šalia jo yra ir kitas, verčiantis gavimais apsiriboti, o apie gėrybes tik pasvajoti. Daugelis tai vadina “trečiuoju pasauliu”, kuris, greičiausiai, niekada neišnyks. Tačiau ir tie ryškūs nelygumai – kai kur visko per daug, o kitur nieko – nepanaikina žmogaus prigimtinio troškimo gauti ir turėti. Šitam bent kiek apvaldyti, apriboti iki balanso tarp gauti ir duoti reikėtų jau stiprių dvasinių treniruočių, planingo išsiugdomo, kartais jau iki tokio laipsnio, kad duoti maloniau negu gauti. Pavieniam asmeniui šitokios tobulybės pasiekti vargu ar būtų lengva. Tačiau vienminčiams susitelkus į būrius, šimtai rankų ir širdžių dažnai stebuklus padaro.

UŽTAT vienuolijos ar kitos kokios religinės arba artimo meilės bendruomenės kaip tik ir atsako į klausimą, ar galima nuolat ir planingai gyventi kitiems, nelaukiant jokio atlyginimo, o tik meilės žmogui, savo artimui. Apie tai šį kartą kalbant, kažkaip savaime ir pirmiausia prieš akis iškyla mūsų lietuviškoji vienuolija – Nekaltai Pradėtosios Švenčiausios Mergelės Marijos kongregacija, įsteigta 1918 metais dar tada kunigo Jurgio Matulaičio, vėliau arkivyskupo Palaimintojo. Stojusioms į šį Jėzaus Kristaus darbų vynuogyną atsivėrė platus veiklos laukas ne tik bendriems, bet ir asmeniniams pasireiškimams nešti žmonėms, pirmiausia savo tautiečiams, krikščionišką dvasią, pagal įsteigėjo aiškiai nurodytą linkmę – blogį nugalėti gerumu. O tai užsimojus kaip tik geriausia galimybė susidaro daugiau duoti negu gauti. Stiprybės pagrindu pasirinkta malda į Mergelę Mariją, kuri tapo seselių globėja, užtarėja ir vyriausia vadove. Liūdna tarti, kad seselių pradėtą tokių kilnų darbą nutraukė sovietinė okupacija – Marijampolėje buvo atimti jų namai ir darbą tęsti teko išsiskirsčius po privačius namus ir rizikuojant. Nemažai seselių sulaukė trėmimo į Sibirą, viskas buvo išblaškyta, išskyrus vieningą seselių ryžtą savo užduočių neatsisakyti ir veikti bet kur ir bet kuriomis sąlygomis. Tuo metu bebuvo likusi vienintelė centrinė jų bazė – JAV, čia joms įsikūrus 1936 m. Veikla sustiprėjo, kai 1943 m. buvo įsigyta nuosava sodyba Putnam, CT, kuri ir dabar yra išeivijoje veikiančių seselių centras. Iš ten pagal tarnystės poreikius seselės skirstėsi į didesnius lietuvių telkinius. Toronte jos darbą pradėjo 1949 m. ir, gaila sakyti, baigė š.m. rugsėjo 19 d. Įvairiais būdais čia išreikšta joms padėka ilgą laiką liudys pavyzdį, ką reiškia duoti nieko neprašant. **CS**

Šiame numeryje

Draugystės tiltas – 1,4 psl.

Katalikiškos šeimos samprata (Pabaiga) – 2,14 psl.

Keliaujanti Lietuva – 3 psl.

Atsidūriau ten, kur ir turėjau būti – 5,10 psl.

Amžiaus ir veiklos sukaktis – 6 psl.

Turtuoliai – 7 psl.

Mokytojų konferencija Karaliaučiaus krašte – 8,9 psl.

Apie kalėjimus ir ašaras – 10 psl.

Lietuvos buriuotojai jau namie – 12 psl.

Lietuvių sąskrydis Airijoje – 13 psl.

XXXVI KANADOS LIETUVIŲ DIENOSE š.m. spalio 9-11 d.d. Anapilyje, Mississaugoje – ir menas, ir daina, ir šokis. Viršuje – dalyvių dalis iškilmingame meno parodos atidaryme; žemiau – dalis šokėjų ir dainininkų iškilmingame koncerte

Draugystės tiltas

Kanados lietuvių dienos Toronte š.m. spalio 9-11 d.d.

RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Šiais metais surengtos Kanados lietuvių dienos (KLD) išjudino visuomenę dalyvauti įvairiuose gražiuose renginiuose, ištisė draugystės tiltus ne tik tarp vietinių lietuvių ir Lietuvos, iš anapus Atlanto pakvietus programos atlikėjus, bet ir tarp jaunų ir

Pirmųjų Kanados lietuvių dienų Hamiltone rengėja Valentina Subatnikaitė

senų, anksčiau ir vėliau atvykusių į Kanadą lietuvių. Tokios progos ilgai laukta!

Lietingą penktadienio vakarą šimtinė žiūrovų Toronto Lietuvių Namuose susirinko sutikti KLD pokylio ir koncerto programų atlikėjus iš Lietuvos, pagerbti šventės rengėjus ir globėjus. Vakarui vadovavusi Aušra Karkienė pakvietė tarti atidarymo žodžius KLB krašto valdybos pirmininkę Joaną Kuraitę-Lasiene ir Toronto apylinkės valdybos pirm. Danutę Garbaliauskiene. J. Kuraitė-Lasiene padėjo apylinkės pirmininkei ir iškvietė visus rengėjų komiteto narius prie scenos atsistoti, kad visi galėtų pamatyti, kas prisidėjo prie šio išpūdingo renginio ruošos. Šia išskirtina proga – švenčiant Lietuvos vardo tūkstantmetį, XXXVI Kanados lietuvių dienų pradžią ir Toronto apylinkės 60-metį, pristatyta biografija ir pakviestas į sceną naujai paskirtas Lietuvos garbės kon-

KLB Toronto apylinkės pirmininkė Danutė Garbaliauskiene už ilgametę veiklą apdovanota Tūkstantmečio žvaigžde, kurią jai įteikė Lietuvos ambasadorė Gintė Damušytė KLD koncerte spalio 11 d. Anapilyje, Mississaugoje

sulas Paulius Kuras su Rasa Kuriene, kuriai įteikta gėlių.

Nukelta į 4-ą psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija “Žiburiai”

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:
\$70 - reguliari (paprastu paštu) • \$120 - reg. (1 klasės paštu)
\$90 - rėmėjo (paprastu paštu) • \$140 - rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$90 (Kan. dol.)
JAV: \$90 - reguliari, \$110 - rėmėjo • \$150 - 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

“TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI” (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society “Žiburiai”, Inc.
Annual subscriptions: *In Canada* - regular (Publications Mail) - \$70, reg. (Lettermail) - \$120; patron (Publ. Mail) - \$90, patron (Lettermail) - \$140.
Overseas - Airmail - \$170, Surface Mail - \$90 (in CDN funds). *USA* - reg. \$90, patron - \$110, Airmail - \$150. US subscriptions are payable in US funds.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs (Agreement No. 40012376. PAP Registration No. 09408, CPM 1001760), and we thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news.

LVK posėdis Birštone

Birštone spalio 5-7 d.d. vyko Lietuvos vyskupų konferencijos visuotinis posėdis. Jame dalyvavo arkivyskupas S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, J. Boruta, J. Kauneckas, J. Matulaitis, R. Norvila, J. Ivanauskas, J. Tunaitis, J. Preikšas, J. Žemaitis. Taip pat dalyvavo apaštalinis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi, kuris savo kalboje dalijosi išvalgomis apie popiežiaus Benedikto XVI mintis, išreikštas rugsėjo 12 d. Šv. Petro bazilikoje konsekruojant penkis naujus vyskopus. Popiežius skatino visus kunigus viduje atsinaujinti, idant Evangelija šiandieniniame pasaulyje būtų liudijama dar galingiau ir veiksmingiau; tarnauti ir tarnystę save dovanoti; gyventi ne sau, o kitiems vardan Dievo ir Dievo akivaizdoje.

Posėdžio metu ganytojai dalinosi mintimis apie tai, kaip minimi Kunigų metai. Kiekvienas ordinaras pristatė savo vyskupijos renginius. Šiais Kunigų metais ypatingas dėmesys skiriamas kunigiško tapatumo gilinimui, tarpusavio broliškos dvasios stiprinimui ir glaudesnio ryšio tarp kunigo ir vyskupo puoselėjimui. Ganytojai priėmė nuncijaus kvietimą atlikti bendras rekolekcijas. Jos vyks Šiluvoje. Posėdyje dalyvavę kunigai Ž. Vabuolas ir K. Kėvalas vyskupams pateikė Šv. Tėvo enciklikos “Caritas in Veritate” apžvalgą. Enciklikoje ypatingas dėmesys skiriamas etikos vietai versle ir ekonomikoje. Pabrėžiama, kad bendradarbiavimas visuomenėje, versle ir visa ekonomika turi remtis subsidiarumo principu.

Susitikimo metu aptarta ligoninių sielovada. Ganytojai džiaugiasi, kad Sveikatos apsaugos ministerija pasirašė atitinkamą potvarkį, kuriuo yra įtvirtinama ligoninių kapelionų ir dvasinių asistentų pareigybės. Šis žingsnis atveria kelią brandesniam ir visapusiškam ligonių patarnavimui. Taip pat atveriamos galimybės sielovados darbui ir su medikais, ir su ligonių artimaisiais. Svarstyta, kaip toliau stiprinti ligoninių sielovadą, kaip geriau parengti dvasininkus ir pasauliečius šiai tarnystei.

Aptarta Lietuvos katechetikos centro veikla. Baigėsi jo vadovo mons. R. Gudlinkio paskyrimo laikas. Naujuoju Lietuvos katechetikos centro vadovu trejų metų kadencijai paskirtas mons. K. Latoža. Ganytojai dalijosi mintimis apie seminarijų reikalus ir kandidatų paruošimo kursus. Taip pat nagrinėti pedagogikos katedrų ir VDU Katalikų teologijos fakulteto klausimai. Patvirtintas Lietuvos katalikų moterų sąjungos naujasis statutas.

Posėdyje dalyvavęs LVK delegatas užsienio lietuvių sielovadai prel. E. Putrimas supažindino vyskopus su užsienio sielovados aktualijomis, pristatė dvasininkų kandidatūras užsienio lietuvių sielovadai. Kariuomenės ordinaras vysk. E. Bartulis posėdžio dalyviams pristatė rengiamą susitarimą tarp LVK ir Krašto apsaugos ministerijos dėl informacijos kariuomenės kapelionų gautos sielovadinių susitikimų metu konfidencialumo. Vyskupai pritarė derinamam susitarimo projektui.

Kitas visuotinis Lietuvos vyskupų konferencijos posėdis bus surengtas 2009 m. gruodžio 3 d. Marijampolėje.

Vyskupų Konferencijos sekretoriatas

Katalikiškos šeimos samprata

Tęsinys iš nr. 41

KUN. DR. KĘSTUTIS RALYS,
Vilniaus Pedagogikos
universiteto lektorius

Vertybės ir požiūriai

Visuomenės tarnavimas šeimai tampa realiu, kai yra pripažįstamos, gerbiamos ir iškkeliamos šeimos teisės (Jonas Paulius II, Apaštališkasis paraginimas “Familiaris Consortio”, 46: AAS 74 (1982), 137-139). Šia prasme, yra viena būtina sąlyga, kuri yra esminė ir privaloma – santuoka paremtos šeimos – tapatumo saugojimo, vertinimo ir iškėlimo pripažinimas. Šis pripažinimas simbolizuoja aiškią demarkacijos liniją tarp šeimos, teisingai suvokiamos, ir visų kitų gyvenimo nesusitokus formų, kurios savo prigimtimi neturi statuso.

Šeimos pirmumo pilietinės visuomenės ir valstybės atžvilgiu pripažinimas reiškia individualistinių sampratų nugalėjimą ir šeimos matmens priėmimą kaip būtiną kultūrinę ir politinę perspektyvą. Katalikų Bažnyčios tai nėra siūloma kaip alternatyva, bet kaip teisių, kuriomis naudojasi atskiri žmonės, palaikymas

ir gynimas. Ši perspektyva leidžia nubrėžti normatyvinius kriterijus teisingam įvairių socialinių problemų sprendimui, kadangi žmonės neturėtų būti laikomi tik kaip individai, bet taip pat ir kaip šeimos branduolio dalis, į kurio vertybės ir poreikius turi būti atsižvelgiama.

Atsiradus daugybei naujų kitokias vertybes pabrėžiančių, kalbančių apie kitas alternatyvias šeimos sampratas, Katalikų Bažnyčia ėmė formuoti teisingo žmogaus lytiškumo plačiąją prasme, vieno svarbiausių rengimo šeimai požiūrių, perteikimo sampratą. Jos ypatybė – ypatingas pabrėžimas, kad lytiškumo, lytinio gyvenimo negalima aiškinti atsietai nuo šeimos, o sutuoktiniai turi būti susipažinę su sąmoningos tėvystės-motinstės pareigomis.

Šis susipažinimas turi apimti labai skirtingus požiūrius: gimdytojams reikia pažinti biologinius procesus bei savo veikimą, susijusį su šiais procesais, ir tai respektuoti, nes žmogaus protas gyvybės perteikimo galioje atranda biologinius dėsnius, kurie priklauso žmogaus, kaip asmens, sričiai. (Paulius VI, 1993: 10).

Rengimas santuokai

1981 m. pasirodė Jono Pauliaus II apaštališkasis paraginimas “Familiaris Consortio”. Jis skelbia Katalikų Bažnyčios mokymo apie gyvenimą, uždavinius, atsakomybę ir šeimos misiją šiuolaikiniame pasaulyje pagrindą. Popiežius nurodo, jog kai kuriose šeimose ir šiandien stengiamasi perduoti santuokines vertybes, tačiau pasikeitimai visose dabartinėse visuomenėse reikalauja, kad ne tik šeima, bet taip pat visuomenė ir Katalikų Bažnyčia parengtų jaunuolius prisiimti atsakomybę už jų pačių ateitį. Popiežius kalba apie tris rengimo tarpsnius: tolimąjį, artimesnį ir artimiausią. Šiame dokumente sakoma, kad rengimą santuokai reikia suprasti ir įgyvendinti kaip nuoseklų ir nuolatinį procesą. Rengimas santuokai – tai palankesnių sąlygų sudarymas sėkmingoms santuokoms atsirasti bei bręsti. Rengimą santuokos sakramentui sudaro trys tarpsniai: tolimasis, artimasis ir tiesioginis.

1. Tolimasis rengimas. Šis rengimas apima laikotarpį nuo kūdikystės iki paauglystės. Jis turi vykti pirmiausia šeimoje. Šiuo laikotarpiu svarbu charakterio ugdymas, pagarba autentiškoms vertybėms, kitos lyties asmeniui, dvasinis bei katachetinis ugdymas. Be to jaunimui svarbu įgyti gebėjimą kritiškai vertinti savo aplinką, kad atsispartų negatyvioms įtakoms. Visu tuo siekiama asmens brandos. Apibendrintai dera pasakyti, kad šiame lygyje turėtų būti atskleistos dvi pamatinės auklėjimo tiesos: **Pirmoji**, Žmogus pašauktas gyventi tiesoje ir meilėje, jog žmogiškoji meilė, traktuojama Dievo meilės šviesoje, krikščionims užima esminę vietą jų pasaulėjautoje, nes žmogus pagal savo tikrąjį pašaukimą ir misiją yra skirtas meilei, kurios pradžia ir pabaiga yra Dievas. **Antroji**, Žmogus save įgyvendina “nuoširdžiai save dovanodamas”, o šeima sukuria prielaidas pilnesniam savęs dovanojimo aktui.

2. Artimasis rengimas. Pastarasis lygis apima sužadėtuvių laikotarpį. Artimasis rengimas pirmiausia turėtų remtis katecheze, pagrįsta Dievo žodžio aiškinimu vadovaujantis Katalikų Bažnyčios magisteriumu, klausymu, tikintis visavertiškesnio tikėjimo supratimo ir jo liudijimo konkrečiu gyvenimu. Žinių apie Bažnyčios sakramentiškumą gilinimu. Šiame lygyje svarbu įvertinti konkrečius jaunimo poreikius, pasiekti, kad jaunuoliai turi būti rengiami gyventi dviese, nurodant santuoką kaip asmeninį

Nemajūnų šv. apaštalo Petro ir Pauliaus šventovė Kaišiadorių vyskupijoje, statyta 1878 m. pagal architekto Stanislovo Tiškečio projektą; apačioje šventovės vidus, kuriam būdingi neogotikos ir neobaroko bruožai

Ntr. iš leidinio *Kaišiadorių vyskupija*

Nukelta į 14-tą psl.

Keliaujanti Lietuva

Lietuvos vardo tūkstantmečio programos paroda
“Lietuva: kultūra ir istorija”

Lietuvos vardo 1000-mečio paroda Niujorke

MINDAUGAS ŠAPOKA

Rugsėjo mėnesio 23 d., 6 val.vak. Niujorke, Jungtinių Tautų organizacijos būstinėje (3 United Nation Plaza, New York, 10017), buvo atidaryta Lietuvos tūkstantmečio programos paroda “Lietuva: kultūra ir istorija” (anglų kalba), kuri veikė iki spalio 1 d. Parodą atidarė Jungtinių Tautų organizacijos generalinė asamblėjoje dalyvaujantis Lietuvos respublikos užsienio reikalų ministeris Vygaudas Ušackas. Pirmasis parodą aplankė Izraelio valstybės ministeris pirmininkas Benjaminas Netanyahu, kuris yra Vilniaus Gaono Elijahu ben Šlomo Zalmano palikuonis. Vygaudas Ušackas supažindino svečius su svarbiausiais Lietuvos istorijos įvykiais ir pabrėžė, kad rugsėjo 23 d. Lietuva mini Lietuvos žydų genocido dieną. Lietuvos užsienio reikalų ministeris, naudodamasis proga, pakvietė Izraelio premjerą apsilankyti Lietuvoje. Pirmąją parodos dieną ją aplankė daugelio šalių diplomatai, dalyvaujantys Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos darbe. Šiuo metu 192 šalys yra Jungtinių Tautų narės. Tad parodos surengimas Jungtinių Tautų organizacijos būstinėje iš tiesų buvo puiki proga priminti visoms pasaulio šalims apie Lietuvą, turtingą, daugelį amžių siekiančią jos istoriją ir kultūrą. Iš tikrųjų nedaugelis valstybių gali pasigirti, kad jų istorija siekia tūkstantį metų.

Parodos, kurią parengė Lietuvos dailės muziejus, remiant Lietuvos respublikos užsienio reikalų ministerijai, surengimą Jungtinių Tautų organizacijos būstinėje generalinės asamblėjos dalyviams ir kitoms lankytojų grupėms organizavo Lietuvos respublikos nuolatinė misija Jungtinėse Tautose ir Lietuvos respublikos generalinis konsulas Niujorke. Parodos autoriai: Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys,

Valstybinio muziejaus Lietuvos didžiosios kunigaikštystės valdovų rūmų direktorius dr. Vydas Dolinskas ir Lietuvos dailės muziejaus darbuotojas Mindaugas Šapoka.

Kilnojamoji paroda “Lietuva: kultūra ir istorija” (anglų kalba) yra įjungta į Lietuvos tūkstantmečio programą kaip ypatingos svarbos Lietuvos kultūros palikimo aktualinimo ir populiarinimo projektas (Lietuvos respublikos vyriausybės 2003 m. liepos 18 d. nutarimas Nr. 971 “Dėl Lietuvos tūkstantmečio programos patvirtinimo” ir 2005 m. gegužės 23 d. nutarimas Nr. 577). Paroda buvo pradėta Suomijos sostinės Helsinkio jūrų uoste 2008 m. spalio mėnesį. Po to ji apkelejo: Estijos sostinę Taliną, Jungtinės karalystės sostinę Londoną, UNESCO organizacijos būstinę Paryžiuje, Čekijos sostinę Prahą, buvo ir Europos sąjungos komisijos būstinėje Briuselyje. JAV ji dar veiks Lietuvos respublikos ambasadoje Vašingtone (spalio 20 – lapkričio 8 d.d.) bei Čikagoje, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (lapkričio 13-gruodžio 19 d.). 2010 m. pradžioje numatoma perkelti ir į Kanadą.

Kilnojama paroda “Lietuva: kultūra ir istorija” aprėpia visą Lietuvos kultūros ir politinę istoriją, pradedant pirmuoju Lietuvos vardo paminėjimu 1009 m. Quedlinburgo šv. Servacijaus vienuolyno metraščiuose ir baigiant Lietuvos nepriklausomybės atkūrimu ir valstybės įstojimu į Europos sąjungą bei NATO. Simboliška, kad 2009 m., kai yra minimas Lietuvos tūkstantmetis, Vilnius tapo Europos kultūros sostine, taip pabrėžiant šio jubiliejaus reikšmę visai Europai. Manome, kad paroda “Lietuva: kultūra ir istorija” žymiai prisidėjo prie šių šventinių renginių.

Parodos informacija yra išdėstyta 30 modernių bei lengvai išardomų plokštumų.

Centrinė parodos dalis išryškina pagrindinius Lietuvos istorijos laikotarpius – senąją Lietuvos valstybę (Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, o nuo XVI š. bendra Lenkijos-Lietuvos valstybė), carinės Rusijos okupaciją, valstybės atkūrimą ir jos netektį bei nepriklausomybės atkūrimą. Parodoje didelis dėmesys skiriamas ne tik politinei krašto istorijai, bet ir meno procesams, europiniam valstybės įsijungimui, kuris buvo vykdomas nuo pat XIII š. ir yra esminis Lietuvos dabarties tikslas. Viena pagrindinių šios parodos užduočių – ne tik pristatyti Lietuvos valstybės istoriją bei kultūrą, bet ir skleisti informaciją užsienyje apie Lietuvos tūkstantmečio jubiliejų. Lietuvos, kaip senos ir garbingos šalies, turinčios galias valstybingumo šaknis bei siekiančios jau tūkstantį metų, įvaizdį atspindi ir parodą lydintis informacinis leidinys. Šiame leidinyje lankytojai atranda visą parodos stovų informaciją, ir jis yra dalinamas parodos vietose.

Kaip bebūtų gaila, parodos metu neišvengta nesusipratimų ir provokacijų iš Rusijos žiniasklaidos. Internetinis informacijos puslapis <http://www.trud.ru> paskelbė rodinių nuotraukas ir pavadinė skandalinga parodoje pateikiamą informaciją, kad Lietuvos istorijos laikotarpis nuo 1944 iki 1990 m. vadinamas sovietine okupacija. Bėlieka tik apgailestauti, kad Rusijoje iki šiol vyrauja šovinistinių nuotaikų persmelktas mąstymas ir, kad dabartinė Rusijos valstybė mažai kuo skiriasi nuo buvusios Sovietų Sąjungos.

Visi norintys apžiūrėti parodą kviečiami apsilankyti parodos vietose, o virtuali parodos versija anglų kalba yra paskelbta Lietuvos dailės muziejaus svetainėje http://www/ldm.lt/Renginiai/Millennium_virtual_en.htm.

ŠI SAVAITĖ LIETUVOJE

NATO vadovas Lietuvoje

Pirmojo vizito į Lietuvą spalio 9 d. atvyko naujasis NATO vadovas Anders Fogh Rasmussen. Karinių oro pajėgų aviacijos bazėje Šiauliuose svečią pasitiko krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, kariuomenės vadas generolas majoras Arvydas Pocius, Lietuvos nuolatinis atstovas prie NATO ambasadorius Linas Linkevičius.

Vėliau NATO vadovas susitiko su prezidentė Dalia Grybauskaitė, min. pirminku Andriumi Kubiliumi, užsienio reikalų ministru Vygaudu Ušacku. Lietuvos ir NATO vadovai susitiko su Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos Oro policijos misiją Baltijos valstybėse vykdančiu Vokietijos kontingentu. Vilniaus universitete A. F. Rasmusenas skaitė paskaitą ir dalyvavo diskusijoje “XXI a. iššūkiai NATO ir naujosios Aljanso strateginės koncepcijos perspektyvos”. Buvęs Danijos premjeras A. F. Rasmusenas NATO generaliniu sekretoriumi išrinktas šių metų balandį per jubiliejinį NATO viršūnių susitikimą.

Sutartis dėl taršos

Krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė ir Rusijos transporto ministeris Igoris Levitinas spalio 8 d. pasirašė tarpvyriausbinę sutartį dėl bendradarbiavimo kovojant su Baltijos jūros tarša. Lietuvos ir Rusijos atstovai susitarė koordinuoti veiksmus ir imtis priemonių, padedančių išvengti taršos nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis ir kovoti su ja, užkirsti kelią žalai, daromai Baltijos jūros aplinkai, ir užtikrinti pasaulio paveldo objekto – Kuršių nerijos – išsaugojimą.

Susitarime nustatomas abiejų šalių kompetentingų institucijų ir atsakingų tarnybų bendradarbiavimas reaguojant į taršos incidentus, atsakomybės zonos Baltijos jūroje, kuriose jos turi imtis atsakomųjų veiksmų, reaguodamos į taršos incidentus. Susitarimas reguliuoja, kad atsakingos tarnybos, reaguodamos į taršos incidentus, turėtų savo atsakomybės zonas, pasikeistų informacija ir priimtų atitinkamus sprendimus.

Lietuvoje už teršimo nafta ir kitomis kenksmingomis medžiagomis incidentų likvidavimą jūroje yra atsakingas nuo 2009 m. pradžios ši darbą pradėjęs vykdyti Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų Jūrų gelbėjimo koordinavimo centras.

Nepriims kalinio

Prezidentė Dalia Grybauskaitė spalio 15 d. pareiškė, kad Lietuva nepriims asmenų iš JAV Gvantanamo bazės, kol virš Lietuvos kabės šešėlis dėl galimai veikusio CŽV kalėjimo. Tokį įtarimą paskleidė JAV žiniasklaida – “ABC News”. Tai paneigė visi buvę valstybės vadovai. Tuo metu prašymą priimti sulaikytąjį iš Gvantanamo bazės pateikė JAV administracija.

Šalies vadovė patvirtino, kad Valstybės saugumo departamento (VSD) išvados teigiama, jog priėmus sulaikytąjį grėsmė Lietuvai padidėtų. JAV buvo paprašiusi Lietuvą, kad valstybė priimtų du asmenis (vėliau kalbėta apie vieną) iš sulaikymo centro, JAV Gvantanamo bazėje Kuboje, kur kalinama apie 250 asmenų, įtariamų terorizmu.

Greit neatsigaus

Lietuvos vyriausybė paskelbė, kad kol nesibaigs sunkmečio laikotarpis, valstybės ir savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų išlaidos privalo būti mažinamos, siekiant jas finansuoti tiek, kiek tai leidžia į įvairius biudžetus surenkamos pajamos. Toks išlaidų mažinimas yra būtinas siekiant užtikrinti socialinių išmokų ir atlyginimų viešajame sektoriuje išmokėjimą laiku. Tai daroma solidarčiai – mažinamos visos išmokų rūšys, laikantis teisingumo bei proporcingumo principų, kai didesnės išmokos mažinamos proporcingai didesniu koeficientu. Toks išlaidų mažinimas yra laikinas ir vykdomas vadovaujantis konstituciniais teisėtų lūkesčių ir proporcingumo principais.

Nuosmukio rodikliai

Vyriausybės pranešimu, bendrasis vidaus produktas (BVP), palyginus 2009 m. II ketvirtį su 2008 m. II ketvirčiu, sumažėjo 20.2%. Valstybės biudžeto deficitas 2008 m. siekė 3.2% BVP, o šiais metais jis gali sudaryti 9.5% BVP. 2010 m., jeigu nebus priimti reikalingi viešųjų finansų konsolidavimo sprendimai, deficitas gali siekti 14% BVP. Valstybės skola auga – 2008 m. ji siekė 15.6% BVP, 2009 m. – 30%, o 2010 m. gali siekti 46% BVP. Didėja nedarbas – 2008 m. jis buvo 5.8%, 2009 m. II ketvirtį – 13.6%, o 2010 m. gali siekti 20%. Eksportas 2009 m. sausio-liepos mėnesiais, palyginti su tuo pačiu 2008 m. laikotarpiu, sumažėjo 32.2%, nukrito ir vartojimo lygis – mažmeninės prekybos apyvarta 2009 m. rugpjūčio mėnesį, palyginti su 2008 m. rugpjūčiu, sumažėjo 27.9%.

XXXVI KANADOS LIETUVIŲ DIENOSE – bendras scenos vaizdas

Draugystės tiltas

Atkelta iš 1-mo psl.

Atidarymo vakarui ir visai šventei malonią nuotaiką suteikė aktorė-dainininkė Nijolė Narmontaitė, gražiomis eilėmis ir dainomis bei žaismingu žodžių žaidimu ir ryšio užmezgimu su žiūrovais. Trumpą programėlę atliko ir grupė „Jonis“, savo smagiu grojimu ir linksmomis dainomis patenkindami visus, kurie nepagailėjo laiko dalyvauti atidaryme. Vynu, šampanu ir užkandėliais pavaišinti, dar ir Lietuvos vardo gimtadienio torto paragavę, pasidžiaugę visi, kas tą vakarą nepabijojo lietaus ir atėjo pabendrauti.

Jie pirmi susižavėjo būsimą KLD programa, ir taipgi įsigijo KLD leidinį (redaktorė – Rasa Mažeikaitė, dizainas/apipavidalinimas Akvilės Minkevičienės), kuriame išspausdinta visa KLD programa, ją atliekančių grupių bei chorų nuotraukos, išvardinti visi KLD rėmėjai, įrašyti daugelio vietinių organizacijų ir pareigūnų sveikinimai.

Rengiant šias dienas, su tokiu renginių įvairumu ir koncerto apimtimi, išlaidos, be abejo, buvo nemažos. Todėl leidinyje išskirti KLD rėmėjai: Kanados lietuvių fondas, šokių grupė „Atžalynas“, adv. Algis Pacevičius (Pace Law Firm), Gedas ir Dana Sakai, dr. Mikas ir Dalia Valadkos, slaugos namai „Labdara“, Toronto Lietuvių Namai, Prisikėlimo kredito kooperatyvas, Tautos fondas, Toronto Lietuvių pensininkų klubas, dr. Rima Petronienė, dr. Česlovas ir dr. Birutė Joniai, Irena Jakovich ir Londono Šiluvos Mergelės Marijos parapija. Leidinyje taip pat išspausdintas įdomus rinkinys nuotraukų iš praeities KL dienų.

Šeštadienio renginiai

Nuo pat ryto šeštadienį, spalio 10, bruzdesys kilo Prisikėlimo parapijoje, kur vyko meno ir taikomosios dailės paroda bei mugė. Čia dalyvavo apie dešimt menininkų, kurie džiaugėsi proga pabendrauti su lankytojais ir buvo rengėjų šiltai priimti. Vai-

kučiai puikiai pasirodė per 200 susirinkusių žiūrovų Dainos Botyrienės (studija „Žalios lankos“) režisuotame veikalė „Katės namai“, kuriame taip pat pasireiškė „Gintarėlių“ choro dainininkai ir „Atžalyno“ tautinių šokių grupės mažieji šokėjai. Vaikams irgi buvo smagu padraugauti ir pažaisiti. Tikimės, kad veikalas vėl bus rodomas.

KLD proga sušaukto Lietuvių tautodailės instituto suvažiavimo dalis, atvira visuomenei, buvo 3 v.p.p. Toronto Lietuvių Namų seklyčioje skaityta dr. Mildos Richardson paskaita apie JAV lietuvių tautodailininkus. Ji kartu rodė jų darbų skaidrės.

Visos programos dalys įdomios, o laikas jau bėga. Anapilio parodų salėje Missaugaugoje 5 v.p.p. pradėjo rinktis kita meno šaka besidomintys. Čia po žaibiško kūrybiško remonto – salė virtusi galerija. Viduryje iškilęs lyg totemas, Lietuvos vardo tūkstantmečiu pavadintas – tai parodos sudarytojo, skulptoriaus Kęstučio Kesmino kūrinys. Sienose iškabinti paveikslai – tapyba, batikas, audinių kūryba. Pastatytos papildomos paveikslams rodyti sienelės bei stovai skulptūroms išdėstyti – tai irgi K. Kesmino darbas, su padėjėju Vytu Petrausku. Parodos atidarymo žodį tarė KLB pirm. Joana Kuraitė-Lasienė, kuri pagerbė parodos globėją Jurgį Račką, irgi tarusį žodį, bei supažindino susirinkusius su visais dailininkais, dalyvavusiais atidaryme. Iš viso parodoje buvo 22 Kanados lietuvių meninin-

kų kūriniai, visi atskirai nufotografuoti Aldo Minkevičiaus ir sukomponuoti kartu su autorių nuotraukomis bei trumpomis jų biografijomis meistriskai apipavidalintame kataloge dizainerės dail. Akvilės Minkevičienės.

Po parodos atidarymo į Anapilio didžiąją salę suplaukė 350 pokyliautojų, kurie buvo vaišinami užkandėliais ir šampanu, vakarienės pradžioje linkint ilgiausių metų Lietuvai. Skaniai pagaminta G. Kobelskienės vakarienė ir

„Atžalyno“ muzikinio kolektyvo „Judrė“ dainininkė Ingrida Paukštytė

sklandus talkininkų/ų aptarimas, neilgi sveikinimai sudarė svečiams puikų įspūdį. Smagiai nuteikė ir aktorės Nijolės Narmontaitės skečiai, anekdotai ir dainos, o pasisukinėti, šokti, bent patrepsėti traukė „Jonio“ grupės grojama nuotaikinga muzika. N. Narmontaitė įdomiai užiminėjo ir loterijos laimėtojus, kurie galėjo pasiimti laimikį tik atsakę į atitinkamus klausimus.

Didysis koncertas Anapilyje

Sekmadienį visose Toronto lietuviškose šventovėse vy-

kusios pamaldos susilaukė svečių, atvykusių į Lietuvių dienas. Po pietų į Anapilio didžiąją salę vėl rinkosi lietuviai iš įvairių apylinkių koncertui, kurį rūpestingai surengė Alma Pacevičienė, talkinant koordinatoriams Andriui Vaičiūnui ir Austei Vaičiūnaitei. Tankiais žalumynais papuoštos scenos kairėje paskirta vieta orkestrui, dešinėje – choram, o viduryje – ekranas, kuriame programos metu buvo rodomos Lietuvos vaizdų skaidrės (rinkinio sudarytojas – Arūnas Pabedinskas). Aktorė Nijolė Narmontaitė šiltai pasveikino į šventę atvykusius ir programai toliau vadovavo, draugiškai reiškiamu poetišku žodžiu paliesdama kiekvieno širdį.

Po Kanados himno ir giesmės „Viešpaties Ielija“, kuriuos giedojo jungtinis choras, KLB pirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė tarė sveikinimo žodį ir padėkojo visiems KLD rengėjams. Hamiltono LB pirmininkė Angelė Vaičiūnienė pagerbė pirmųjų KLD rengėjų šviesų atminimą ir pasveikino vienintelę dar esančią mūsų tarpe Valentina Subatnikaitę. Lietuvos ambasadorė Gintė Damušytė tarė žodį ir apdovanojo ambasadoje stžavusį Darių Kurą pažymėjimu, o KLB Toronto apylinkės pirmininkei Danutei Garbaliuskienei įteikė Lietuvos Tūkstantmečio žvaigždę už ilgametę veiklą.

Į koncertą atvyko ir vėliau dalyvius pasveikino, padėkojo lietuviams už jų įnašą į Kanados ir Mississaugos gyvenimą – šio miesto ilgametė burmist-rė Hazel McCallion.

Įspūdingu šokiu „Protėvių žemė“ tautinių šokių an-

samblis „Gintaras“ pradėjo meninę koncerto dalį. Toronto lietuvių pensininkų choras „Daina“ padainavo tris dainas, vadovaujant muz. Lilijai Turūtaitei, po to kapela „Sūduva“, vad. Vito Balytos, pagrojo, akompanavo liaudies dainai „Lietuva“, kurią dainavo Lietuvos kankinių parapijos choras.

Po to „Gintaro“ mažieji šokėjai šoko „Roputę“, o vaikų choras „Gintarėliai“ ir Montrealio lietuvių choro vaikams padainavo „Lietuva“ ir „Mėnesiena“, diriguojo muz. Deimantei Grigutienei, akompanuojant muz. Aleksandrui Stankevičiui. Montrealio lietuvių choras, prisijungus ir Otavos „Arijai“, dainavo „Tėvynė dainų ir artojų“, o klausytojus įjungė su linksma daina „Pasveikinkit vieni kitus“.

Po pertraukos, kurios metu veikė baras ir buvo vaišinamasi užkandėliais, scenon atėjo „Atžalyno“ muzikinis kolektyvas „Judrė“, atlikusi kūrinį „Lietuvai“ – dainavo Vaidotas Vaičiūnas. „Judrei“ akompanuojant, grupės narė Ingrida Paukštytė puikiai padainavo solo „Baltija“. Po „Atžalyno“ sušoktos „Galalių gegužinės“, pasirodė dar vienas naujas muzikinis vienetas – „Viltis“, vadovaujamas Valdo Ramanausko, sukūrusio muziką „Uždainuok mano dainą, Tėvyne“ ir „Mano Lietuva“. Jam akompanuojant, dainavo solistės Jovita Gudelytė, Daiva Ramanauskaitė ir Indrė Ramanauskaitė. „Atžalyno“ retro grupė „Tarp kitko“ (vad. I. Urniežiaus) šoko Šabaniausko laikų „Ruduo“, kuriam kontrastą sukūrė studentų grupė kartu su „Gintaro“ šokėjais, gyvas ir naujoviškas „Šiaudai be grūdų“, ir grupės „Jonis“ nuotaikingos dainos.

Koncerto pabaigai muz. Aleksandras Stankevičius dirigavo jungtiniam chorui giedant „Dieve, laimink Lietuvą“, ir pakvietė žiūrovus įsijungti į visų mėgstamą „Žemėj Lietuvos“. Lietuvos himnu užbaigtas ilgokas, bet įdomus ir sklandus koncertas bei ši „draugystės šventė“ – XXXVI Kanados lietuvių dienos. Lauksime trisdešimt septyntųjų! (Ntrs. K. Poškaus)

KLD atidaryme Toronto Lietuvių Namuose spalio 9 d. žiūrovai susižavėjo programos atlikėjais iš Lietuvos – grupe „Jonis“ ir aktorė Nijolė Narmontaitė

P O K A L B I A I

Atsidūriau ten, kur ir turėjau būti

Iki 46 narių padidėjo Seimo TS-LKD frakcija – prie jos prisijungė buvęs Tautos prisikėlimo frakcijos narys SAULIUS STOMA. Tai įvairiapusė asmenybė: pagal išsilavinimą architektas, meno savaitraščio “Šiaurės Atėnai” vienas steigėjų, buvęs “Lietuvos aidas”, “Lietuvos žinių” vyriausiasis redaktorius, žurnalistas, publicistas, rašytojas, išleidęs penkias knygas, Rašytojų sąjungos narys, sąjūdininkas, Krikščionių demokratų partijos kūrėjas. Saulius Stoma sutiko atsakyti į keletą klausimų.

– Jūs ir būdamas Tautos prisikėlimo partijoje (TPP) neslėpėte, kad esate krikščionis demokratas. Pažįstame Jus iš rašinių, o pastaraisiais metais – ir iš politinių pasisakymų Seimo nario vardu, bet mažiau žinome Jūsų – politiko kelią. Tai, kodėl politika, kodėl krikščionys demokratai ir kodėl pasikui Tautos prisikėlimo partija?

– Į politiką pasukau dar 1988 m., kai įkūriau pirmąją tarp žurnalistų Sąjūdžio grupę, o netrukus, apgalvojęs savo politines pažiūras ir vedamas šeimos tradicijų, supratau, kad esu krikščionis demokratas. 1989 m. dalyvavau atkuriant Lietuvos krikščionių demokratų partiją. Buvau pirmosios valdybos narys. Pradžioje partijoje dirbau gana aktyviai, tačiau 1990 m. viduryje, kai tapau Lietuvos aidas redaktorium, vengdamas interesų konflikto, suspendavau savo veiklą. Nuo 1990 m. idėjiškai likau krikščionis demokratas, nors jokiai partijai ir nepriklausiau. Verta būtų pasakyti, kad ir tarybiniais laikais nebuvau jokios – tos vienos – partijos narys. Po visų peripetijų ir pasitraukimo iš aktyviosios žurnalistikos ir redaktoriavimo ėmiau daugiau rašyti grožinius dalykus, o vėliau ėmiausi ir politinių apžvalgų. Visą laiką tęsiau tą pačią idėjinę liniją, kurios nesigyniau netgi rašydamas komentarus, kad esu angažuotas apžvalgininkas, turiu savo pažiūras. Kaip bebūtų keista, mano pažiūros liko tokios pat visus 20 metų.

Taiigi natūralus mano ėjimas į seimą dešiniojo centro srove. Gal keistoka, kodėl aš ne iš karto sugrįžau į TS-LKD, o susidėjau su A. Valinsko organizuojama politine jėga. Pripažįstu, kad iš dalies jaučiau tam tikrą naujumo poreikį. Atrodė, kad visuomenė visomis tradicinėmis partijomis yra nusivylusi ir reikia rimto atsinaujinimo. Ir tikrai pačiomis pirmosiomis dienomis atrodė, kad kuriama jėga, gal kiek ir lengvabūdė, bus įdomi ir padės ateiti į valdžią tai pačiai TS-LKD, nes, kaip rodė sociologiniai tyrimai, TS-LKD elektoratas prieš pastaruosius seimo rinkimus nebuvo labai ryškiai padidėjęs. Atrodė, kad Tėvynės sąjunga liks amžina opozicija – teisinga, rimta, bet visada opozicija. Ir man taip pat atrodė, kad tas

“projektas” – nesiginu, kad TPP buvo daugiau projektas, o ne iš plataus visuomeninio judėjimo kilusi jėga – gali padėti sugrįžti į valdžią Lietuvoje dešiniojo centro politinėms jėgoms.

Labai greitai pasimatė, kad ta jauna politinė jėga yra suburta labai skirtingų interesų. Bet ir dabar, nepaisant to, kas ištiko Tautos prisikėlimo partiją, – situacija, kurioje ji atsidūrė, yra apgailėtina, – pati pirminė idėja, manau, buvo gera, nes partija savo misiją įvykdė: o TPP misija buvo atimti valdžią iš nomenklatūros, sustabarėjusios kairiosios, pokomunistinės nomenklatūros ir atiduoti sąžiningesnėms Lietuvos politinėms jėgoms. Natūralu, kad TPP, atlikusi savo didįjį darbą, pradėjo nykti, kol galutinai nunyko. Ir kai TPP sunyko, man neliko kito kelio kaip grįžti prie savo šaknų. Taiigi padaręs tam tikrą viražą atsidūriau ten, kur ir turėjau būti.

– Ar atenate tik į TS-LKD frakciją Seime, ar grįšite ir į senąją – dabar jau prasiplėtusią partiją?

– Senosios LKDP nebėra, per tuos keliolika metų ji skaidėsi, kol susijungė su Tėvynės sąjunga. Manau, kad po kokio mėnesio stosiu į TS-LKD – šią plataus politinio spektro partiją, kur krikščioniškosios demokratijos kryptis yra pakankamai ryški. Be to, aš nesu, kaip kartais pasakoma, krikščionis demokratas konservatyviąja prasme, esu labiau liberalus krikščionis demokratas, o TS-LKD, matau, ir liberalesnės idėjos randa savo vietą. Tikiuosi, nebūsiu šio idėjinio spektro pakraštyje. Nors manau, kad krikščioniškosios demokratijos kryptis yra daugiau vidurio vertybinė sistema, kurios idėjos mažina visuomenės susiskaldymą – pvz., konfliktą tarp verslo ir darbo žmonių. Krikščioniškoji demokratija, mano supratimu, yra ta vertybinė sistema, kuri, ypač krizės laikotarpiu, gali išgelbėti Lietuvą nuo per didelio susiskaldymo ir pasiekti solidarumo momentą, o šiuo metu to labiausiai trūksta. Solidarumas yra viena didžiausių krikščioniškosios demokratijos vertybių.

– Būdamas TPP nariu dažnai reikšdavote atskirąją nuomonę. Kai kas TS-LKD baimi-

nasi, kad ir čia nepaklusite demokratiniam daugumos principui. Kaip Jums pačiam atrodo sprendimas tas laisvo seimo nario mandato principas frakcijos viduje? Ar yra sričių, kuriose Jums bus sunku balsuoti kartu su TS-LKD senbuviais?

– TPP frakcijos didžiausias plusas buvo, kad ten buvo galima kalbėti viską, ir mūsų nekaustė geležinė drausmė, nors A. Valinskas ją bandydavo įvesti. Mes, būdami įvairių pažiūrų, labai įvairiai reikšdavomės ir mūsų politiniai sprendimai būdavo labai įvairūs, balsuodavome labai įvairiai. Aš, galima sakyti, esu ištvirtintas tokio didelio palaidumo ir neapibrėžtumo. Neabejoju, kad solidžios partijos frakcija turi ieškoti bendrų sprendimų, bet taip pat neabejoju tuo, kad solidžioje, stiprioje partijoje turi vykti nuolatinė idėjinė kova ir jeigu yra vedančioji linija, kuriai atstovauja tuometinis partijos frakcijos vadovas, tai visada turi būti ir vidinė opozicija, kuri pačioje partijoje-frakcijoje siūlo kitokius problemų sprendimo variantus. Tai diskusijų metu padeda partijai rasti teisingiausius sprendimus.

Kiek esu susipažinęs su tuo, kas vyksta TS-LKD, manau, kad čia nuomonių įvairovė nėra dirbtinai slopinama. Reikia atskirti du dalykus – partijos demokratiškumą ir partijos priimtų sprendimų veiksmingumą: jeigu partija priima tam tikrus sprendimus, tai jie turi būti vykdomi ir balsuojant palaikomi. Tačiau seimo nario laisvas mandatas ir jo teisė balsuoti pagal sąžinę taip pat turi būti gerbiama. Taip yra visame demokratiniam pasaulyje. Eidamas į šią frakciją žinau, kad nėra sričių, kur mano požiūris skirtųsi kardinaliai. Nors esu labiau vidurio kelio šalininkas, bet manau, kad tokio kelio šalininkai yra ir visi save laikantys krikščionimis demokratais.

Nukelta į 10-tą psl.

KANADOS ĮVYKIAI

Misija Afganistane

Kanados kariai Afganistane gali pasilikti ir po 2011 m. vasario mėn. Kritikai ir opozicija reikalauja tikslesnio atsakymo, kodėl Kanados vyriausybė ketinanti prailginti karinę misiją Afganistane? Anksčiau parlamente buvo priimtas nutarimas, kad Kanados taikdariai grįš namo 2011 m. vasario mėnesį. Dabar ministeris pirmininkas S. Harper ir gynybos ministeris P. MacKay kalba apie tai, kad dalis Kanados kariuomenės pasiliks Afganistane ir po šios datos, tik jų misija keisis. Kanada yra išpareigojusi padėti atstatyti sugriautas švietimo, sveikatos įstaigas, kelius, tiltus ir vandentiekį. Šiuo metu Afganistane yra beveik 3,000 Kanados karių, nuo misijos pradžios yra žuvę 132 taikdariai, vienas diplomatas ir du pagalbininkai.

Atsistatydino Ontario provincijos sveikatos ministeris D. Caplan, kai buvo atskleisti nepateisinami išlaidavimai ir finansinės drausmės pažeidimai e-Health ir Cancer Care agentūrose. Nors švaistymo pradžia buvo padaryta ankstesnės vyriausybės laikais, sveikatos ministeriui teko prisiimti kaltę dėl nepakankamos ir pavėluotos kontrolės. D. Caplan pakeičia D. Matthews, buvusi vaikų ir jaunimo reikalų ministrė.

Garth Turner, praeityje buvęs televizijos finansų ir ekonomikos apžvalgininkas, kelių knygų apie finansines galimybes autorius, nutarė palikti politiką. Jis pranešė, kad nedalyvaus būsimuose rinkimuose kaip liberalų kandidatas. Buvęs žurnalistas ir ekonomistas į politiką atėjo su dideliais siekiais. Iš pradžių tapo konservatoriumi, buvo išrinktas į parlamentą. Vėliau dėl nesutarimų su savo partiečiais tapo nepriklausomu parlamento nariu. G. Turner nesėkmingai bandė tapti konservatorių partijos vadovu. Paskutiniuose rinkimuose pralaimėjęs Lizai Raitt, pastaruoju metu savo politinę veiklą bandė sietis su liberalais, bet, nepatenkintas liberalų partijos vadovo M. Ignatieff nuostatomis, galutinai nusprendė grįžti prie savo pirmojo užsiėmimo.

David Suzuki, žurnalistas ir aktyvistas, apdovano- tas Teisingos gyvensenos premija (Right Livelihood Award), svarbiausiu pasaulio gamtosaugininkų apdovanojimu, vadinamąja gamtosaugos Nobelio premija. Ją įsteigė vienas vokiečių-švedų kilmės verslininkas ir visuomenės veikėjas 1980 m., skatindamas visuomenės pastangas saugoti gamtą ir jos

išteklis. Premija kanadiečiui ir dar trims visuomenės aktyvistams paskirta už pastangas apgalvotai derinti mokslo pasiekimus ir aplinkosaugą, ugdant socialinę atsakomybę už pasaulio, kuriame gyvename, ateitį.

Montrealietis, cirko Soleil ikūrėjas ir direktorius G. Laliberte jau grįžo į Žemę po įspūdingos kelionės erdvėse. Kanados bilijonierius, už bilietą sumokėjęs 35 mln., po fizinių treniruočių astronautų centre, Rusijos Soyuz erdvėlaiviu kartu su kosmonautais buvo pakilęs į dangaus erdves ir ten praleido 10 dienų. G. Laliberte ne tik savo asmeninę svajonę – paskraidyti tarp žvaigždžių – pavertė tikrove, bet ir atliko svarbų darbą. Skrydžio metu jis parengė pirmą pasaulinę televizijos programą, kuria norėjo atkreipti dėmesį į geriamo vandens trūkumą planetoje, jo apsaugą ir naudojimą. Elektroniniais ryšiais į programą jis pakvietė daugiau kaip 40 žymiausių atlikėjų iš 14 miestų ir 5 planetos žemynų. Šis kosminis koncertas jo organizatoriui gali kainuoti dar 15 mln.

Keičiamos elektrinio šautuvo (Taser) naudojimo taisyklės. Jos buvo peržiūrėtos po to, kai Lenkijos pilietis Dziekanski Vankuveryje dėl nesusipratimų ir triukšmo buvo tramdomas elektriniu šautuvu ir mirė. Jo motina, Kanados pilietė, yra pateikusi civilinį teismo ieškinį policijai. Kiti panašūs atvejai elektrinio šautuvo gamintojus privertė atidžiau tirti šio ginklo poveikį žmogaus sveikatai. Taser International Inc. ginklo gamintojai pripažino, kad šiaip jau nepavojingas gyvybei elektrinis smūgis, nukreiptas į širdį, gali būti lemtingas. Dabar visiems siūloma elektros smūgį nukreipti į mažiau pavojingas kūno vietas. Kanados policija taip pat supažindinta su šiais reikalavimais. Bet patikslinimai tvarkos saugotojams sukėlė abejonių dėl šio ginklo vartojimo. Bijomasi, kad vengiant galimo poveikio tramdomo žmogaus sveikatai ir finansinės atsakomybės už pasekmes, policininkai dažniau naudos šaunamuosius ginklus.

Kelių policija primena, kad nuo spalio pabaigos vairuotojai pasidėtų nešiojamuosius telefonus į šalį ir pasirūpintų mažųjų garsiaikalbių įrangą automobilyje. Iš pradžių vairuotojai su telefonu rankose ar siunčiantys tekstines žinutes bus tik įspėjami. Dar po poros mėnesių bus skiriamos nemažos – iki 500-600 dol. piniginės baudos. SK

MŪSŲ TĖVYNĖJE

RŪPI SPAUDA

LSDP frakcija kreipėsi į premjerą Andrių Kubilių, prašydama peržiūrėti ir patikslinti spaudos rėmimo kriterijus, kilus diskusijoms apie tai, kad išdalinta parama buvo skirta ne tiems, kuriems jos labiausiai reikėjo. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo tarybos pirm. Vaiva Žukienė ir fondo direktorius Mykolas Karčiauskas teigė, jog skirdami paramą, rėmėsi formaliais kriterijais. Tačiau remiantis jais pakankamai paramos negavo rajoniniai laikraščiai. Iš vyriausybės šiemet skirtų 3 mln. litų paramos regioninei žiniasklaidai, 1,5 mln. litų pasiėmė žiniasklaida, kuri nėra regioninė, tik apsimetė tokia esanti.

STIPRINS LIET. KALBĄ

Spalio 14 d. patvirtinta Lietuvių kalbos informacijoje visuomenėje programa 2009-2013 metams, kuria norima užtikrinti visavertį lietuvių kalbos reiškimąsi elektroninėje erdvėje. Numatyta lietuvininti kompiuterinę programinę įrangą, plėtoti ir norminti kompiuterinių sąvokų terminologiją, kaupti lietuvių kalbos bei rašties išteklius ir jų pagrindu kurti skaitmeninius produktus, diegti lietuvių kalbos vartojimą kompiuteriuose bei kurti lietuvių kalbos automatinio vertimo ir analizės naujausius įrankius. Planuojama sukurti tinklalapį, kuriame bus galima nemokamai naudotis naujais produktais bei paslaugomis, taip pat numatoma sukurti automatinį vertėją, sudaryti skaitmenines tautinio kalbos ir tautosakos paveldo kartotekas, skaitmeninti vienakalbius ir daugiakalbius žodynus, kitomis priemonėmis stiprinti lietuvių kalbos statusą ir skatinti taisyklingą jos vartojimą.

BAIGIAMA PROGRAMA

Jungtinių Tautų vystymo programos (JTVP) Pasaulio aplinkos fondo Mažųjų projektų programa (PAF MPP) po 8 metų baigia savo veiklą Lietuvoje. Nuo 2001 m. PAF MPP iš viso skyrė daugiau kaip 7.4 mln. litų paramos nevyriausybinėms organizacijoms ir kaimo bendruomenėms inicijatyvoms, skirtoms aplinkos apsaugai ir vietos žmonių socialinei ekonominei gerovei didinti. Programos gyvavimo Lietuvoje laikotarpiu buvo įgyvendinti 104 projektai ir taip tiesiogiai pagerinta daugiau nei 190,000 Lietuvos žmonių gerovė. Be to, užtikrinta 369 retų ir nykstančių augalų ir gyvūnų rūšių apsauga, nutiesta 135

km dviračių takų, o pasinaudojus esama kelių infrastruktūra pažymėta dar 700 km linijų, įsteigti 203 nauji aplinkai draugiški verslai, įskaitant 105 ekologinius ūkius. Visų projektų įdiegtų energijos taupymo priemonių dėka kasmet sutaupoma 2 140 MWh energijos. Su pritrauktu papildomu finansavimu bendra visų šių projektų vertė – 27 mln. Lt.

ŠALA MOKSLEIVIAI

Lietuvoje prasidėjus vėsiems orams, dalis ugdymo įstaigų moksleivius atostogų išleis savaite anksčiau. Dėl mokyklų skolų šilumininkams nuo spalio 19 kai kur atostogaus ne tik pradinukai, bet ir vyresni mokiniai. Pagal bendrą taisyklę, daugumai šalies moksleivių rudens atostogos prasidės spalio 26 d. Šilutės rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjo Jono Bendžiaus teigimu, centralizuotai šildomų rajono mokyklų skolos siekia 300, 000 litų. Šildymo sezonas mokyklose prasidėtų tik tada, kai baigtųsi moksleivių atostogos.

KRINTA MIRTINGUMAS

Statistikos departamento duomenimis, mirusių asmenų skaičius per aštuonis 2009 m. mėnesius, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, sumažėjo 1,100. Vis dėlto mirtingumo rodikliai Lietuvoje išlieka vieni iš blogiausių Europos sąjungoje (ES). Mirtingumo rodiklis pernai siekė 13.1 mirusiojo 1000 gyventojų. Gyventojų mirtingumo sumažėjimas lėmė vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės ilgėjimą. 2008 m. vidutinė tikėtina vyrų gyvenimo trukmė buvo 66.3, moterų – 77.6 metų. Palyginti su 2007 m., vyrų rodiklis pailgėjo 1.4, moterų – 0.4 metų. Tačiau Lietuvos vyrų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė išlieka trumpiausia ES ir yra 10 m. trumpesnė už Bendrijos valstybių narių vidurkį.

MIRTIES PRIEŽASTYS

2008 m. daugiau nei pusė visų mirusių žmonių mirė nuo kraujotakos sistemos ligų (53.9%). Praėjusiais metais beveik penktadalio mirusiųjų mirties priežastis – piktybiniai navikai. Mirusiųjų dėl alkoholio vartojimo skaičius, 2000-2007 m. išaugęs beveik dukart, praėjusiais metais sumažėjo. Per 8 šių metų mėnesius dėl išorinių mirties priežasčių mirė beveik 11% visų mirusiųjų. Nors per pastaruosius 8 metus mirtingumas dėl savižudybių sumažėjo pusantro karto, o dėl transporto įvykių per metus – nuo 24.5 iki 16.8, jis išliko didžiausias ES. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

Amžiaus ir veiklos sukaktis

GENOVAITĖ BREICHMANIENĖ,

žinoma lietuvių tautinių šokių žinovė, mokytoja ir vadovė, švenčių organizatorė, spaudos bendradarbė, š.m. rugsėjo 28 d. atšventė savo 90-ąją gimtadienį. Šia proga hamiltonietis visuomenės veikėjas Lionginas Paškus sukūrė eiliuotą sveikinimą, kuriame atsispindi jos veikla ir tos veiklos įvertinimas. **RED.**

GERB. P. GENOVAITEI...

Tu atidavei viską, ką turėjai,
Savo pavergtam kraštui Lietuvos,
Tu garsinai jos vardą po platų pasaulį
Ir aiškinai padarytas jai skriaudas.

Tu mylėjai lietuvių išeivių jaunimą,
Kaip savo šeimos vaikus...

LIONGINAS PAŠKUS, Hamilton, ON

Tu sukūrei tautinių šokių grupę
Ir pavadinote ją "Gyvataru"...

Tavo vadovaujamas "Gyvataras"
Aplankė daug Kanados ir JAV miestų
Ir apkeliavo beveik pasaulį visą,
Australiją, Europą ir Ameriką pietų...

Tavo dideli gabumai ir sumanumas
Rengiant tautinių šokių šventes,
Kurios žadino išeivių tautiškumo jausmą,
Ir vienijo bei jungė lietuvių jaunimą...

Tu suradai laiko rašyti straipsnius
Užsienio lietuvių leidžiamoje spaudoje
Ir parašėte "Suk, suk ratelį" knygą,
Kurioje aprašėte visą tautinių šokių istoriją...

Už Tavo įdėtą didelį pasiaukojimą
Ir nuopelnus savo gimtam kraštui
Apdovanojo Kunigaikščio Gedimino ordinu,
Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus.

Tu dirbai, aukojais ir atidavei viską,
Ne už apdovanojimą, ar aukso medalį,
Bet, kad mylėjai savo gimtą kraštą
Ir dėl to atidavei viską, ką tik galėjai.

Hamilton, ON

A.a. EUGENEI KLEVIE-NEI mirus, nuoširdžiai užjaučiame dukrą Margaritą ir visus gimines. Velionės prisiminimui *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukoj: \$100 (JAV) – giminės iš Lietuvos; \$40 – J. Otto ir A. Stanaitienė; \$35 – M. Leparskienė; \$30 – V.M. Kazlauskai, V. Kezys su šeima ir K. Zanon; \$25 – K.E. Gudinskai, M.D. Jonikai ir A.V. Stanevičiai; \$20 – J. Astas, A. Bungardienė, A. Deksnienė, A.D. Enskaičiai, M.F. Gudinskai, L. Gudinskas, D. Gutauskienė, A.O. Jusiai, A. Kareckienė, S. Kareckas, L. Kriaučiūnienė, F.A. Pietrantonio, R. Povilauskas, T. Povilauskienė, T. Repečkienė, A. Sakalas, B. Stanienė, J.D. Trumpickai, Z. Vainauskienė ir A. B. Venslovai; \$15 – E. Grajauskienė; \$10 – R. Bartnin-

kienė, P.A. Šidlauskai ir I. Vaičionienė; \$5 – M. Ribij.

Dėkoja – **PLV komitetas**

London, ON

Š.M. RUGSĖJO 12 D. iš Hamiltono Aušros Vartų šventovės palaidota hamiltonietė Stefanija Petrauskaitė-Kalvaitis, 97 m. amžiaus, Šv. Jono lietuvių kapinėse prie ten 1977 m. palaidoto jos vyro Prano Kalvaičio, taipgi iš Hamiltono, ON. **E. Petrauskas**

LONDONHYDRO BENDROVĖ pranešė pastebėjusi Šiluvos Švč. M. Marijos pasta-to skaitliukuose didelį vandens nutekėjimą. Buvo rastas sprogęs vandens vamzdis parapijos salėje, apliejęs visas salės grindis. Stengtasi kuo greičiau salę išdžiovinti, tačiau įsimetė labai kenksmingi žmogaus sveikatai "juodieji pelėsiai" (black mold) ir ap-

ėmė visas pastato sienas. Pastatų draudimo bendrovė su specialistais apžiūrėjo ir nustatė, kad tik specialistai tokį valymą gali atlikti, ir jis bus apmokėtas draudimo bendrovės.

PARAPIJOS TARYBA organizuoja **ADVENTINES VAIŠES** lapkričio 29, sekmadienį. Prašome tą dieną šioms vaišėms paskirti. Daugiau tikslesnių žinių bus paskelbta vėliau.

EVANGELIJOS ŽINIŲ TŪKSTANTMEČIO ILGAMŽEI LIETUVAI iškilmės įvyks spalio 31 ir lapkričio 1 d.d. **Spalio 31, šeštadienį, 2 v.p.p.** – arkiv. S. Tamkevičiaus, SJ, paskaita Prisikėlimo parapijos salėje Toronte ir meninė dalis, vaišės bei susirinkusiųjų pabendravimas su svečiu. **Lapkričio 1, sekmadienį ir KAPINIŲ LANKYMO DIENĄ, 3 v.p.p.** – Anapilio parapijos Lietuvos kankinių šventovėje Mišios, kurias su suvažiuavusiais lietuviais kunigais aukos arkiv. Sigitas Tamkevičius, SJ, ir pasakys atitinkamą pamokslą. Visi kviečiami iškilmėse dalyvauti.

SPALIO 25, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už Dragunevičių giminės mirusius. **Inf.**

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2009 m. spalio 14 ir 28 d.d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2009 m. spalio 14 ir 28 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300*
3 off

COUPON
for 1 parcel

\$300*
3 off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

SP
PA
US
TU
VE

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Turtuoliai

JAV leidžiamas žurnalas *Forbes* išspausdino naują turtuolių sąrašą. Dėl krizės daugiausia turto neteko antrasis pagal turtingumą Amerikos biznierių – Warren Buffett. Jo investicinės bendrovės “Berkshire Hathaway” akcijos per pusę metų nuvertėjo 20%. Tai sumažino jo turto vertę 10 bilijonų dolerių. Dabar jis turi “tik” 40 bilijonų “žaliukų”.

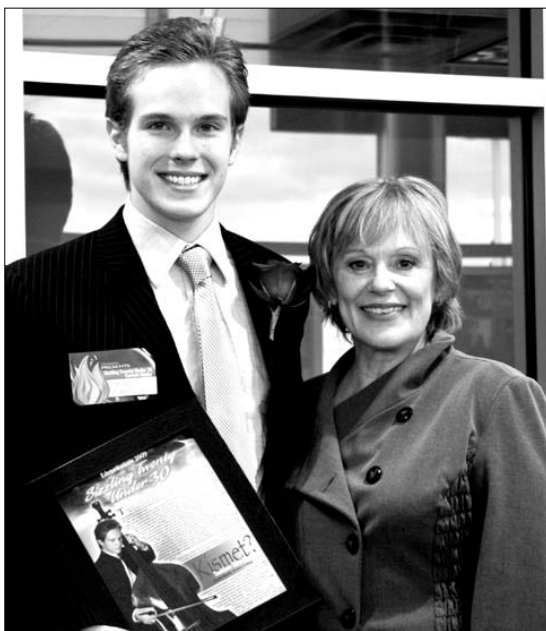
Nemažai pinigų prarado (7 bilijonus) ir pats turtingiausias amerikietis – bendrovės “Microsoft” įkūrėjas ir savininkas Bill Gates. Šiuo metu jo turtas yra vertinamas 50 bilijonų dolerių. Pirmame dešimtuکه esančių turtuolių prarado nemažai pinigų, tarp jų – Niujorko miesto meras Michael Bloomberg. Jo turtas sumažėjo nuo 20 bilijonų iki 17.5 bln.

Keturi Waltonų šeimos nariai, kurie valdo prekybos tinklą “Wal-Mart”, prarado beveik 40 bln. dolerių. Lošimų karaliumi vadinamo Kirk Kerkorian pinigine suplonėjo 8 bilijonais, o automobilių nuomojimo firmos “Rent-A-Car” įkūrėjas Jack Taylor – 7 bilijonais dolerių. Nuostolių turėjo ir žiniasklaidos magnatas Rupertas Murdochas. Šio vyro turtas sumažėjo “tik” 800 milijonų (dabar jis vertinamas 6 bilijonais dolerių), tačiau žurnalo sąrašą jis pakilo iš 47 į 37 vietą.

Reikia paminėti ir bent kelis piniguočius, kuriems krizė atnešė naudos. Vienas tokių yra George Sorosas (jis remia kai kuriuos projektus ir Lietuvoje). Šis vyras savo turtą padidino dviem bilijonais. Dabar jis turi 13 bilijonų dolerių ir naujame “Forbes” žurnalo sąrašą įrašytas 15-as. Daugiau turto susikrovė ir bankininkas Andrew Billas, kuris pernai rudenį sėkmingai supirko nemažai tada nuvertėjusių akcijų. Dabar jo turtas siekia 4.5 bln. dolerių.

Lietuvoje irgi jau netrūksta turtuolių. Neseniai *Valstybės žiniose* buvo paskelbtos 2008 m. politikų, valstybės tarnautojų, pareigūnų turto deklaracijos, pagal kurias Lietuvos seime yra 35 nauji parlamentarai, galintys save vadinti milijonieriais. Turtingiausias 2008 m. seimo narys buvo Viktoras Uspaskichas. Jo turtas ir piniginės lėšos siekia 72.55 milijono litų. O bendras Uspaskichų šeimos turtas vertinamas 162.19 milijono litų.

Edvardas Šulaitis

Jaunas muzikas Taddes Korris, studijuojantis Niujorko “Manhattan School of Music”, kurio nuotrauka puošė Edmontono mėnesinio žurnalo *Edmontonians* rugsėjo laidos viršelį, šiemet buvo išrinktas vienu iš 20 daug žadančių Edmontono jaunuolių. Priėmimas pagerbimui šių vadinamų “Sizzlers” įvyko rugsėjo 17 d. Edmontono “Lexus” centre. Viršuje (ntr. R. Macri) – Taddes su žurnalo leidėja Sharon McLean. Žemiau (ntr. C. Yuzyk) – Taddes Korris motina, Nejolla Korris, Lietuvos garbės konsulė Edmontone, su Albertos parlamento atstovu (Edmonton-Castle Downs) Thomas Lukaszuk

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

ALB LB Mičigano apygardos metinis suvažiavimas įvyko rugsėjo 30 d. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos kultūros centre Detroite. Dalyvavo ALB apygardos tarybos, valdybos ALB apylinkių valdybų nariai bei rinkti atstovai, taipgi Lietuvos garbės konsulas Algis Zapareckas, dail. Danguolė Jurgutienė ir kt. Išklausti apylinkių pranešimai. Grand Rapids ALB apylinkės valdybos pirmininko pranešimą perskaitė Vytautas Jonaitis. ALB Detroito apylinkės veiklos pranešimą padarė jos pirmininkas Algis Rugienius. Prof. dr. Bronius Mauskas skaitė paskaitą *Lietuvos istorija laiko tėkmėje*, Detroito lituanistinės “Žiburio” mokyklos mokiniai dalyvavo Mičigano ALB apygardos valdybos paskelbtame konkurse vaikams “Vai-kai piešia Lietuvos gimtadienį”. Laimėtojams buvo įteiktos piniginės premijos. Visi mokinių piešiniai nufotografuoti, išspausdinti leidinyje ir nuvežti į Valstybinę Martyno Mažvydo biblioteką Vilniuje.

Į ALB tarybą kandidata-vo ir buvo išrinkti iš Mičigano apygardos: Birutė Bublilienė, Kastytis Giedraitis, Rasa Karvelienė ir Linas Orentas. Suvažiavimas priėmė rezoliucijas bei padėką: Mičigano ALB apygarda ragina Lietuvos seimą kuo skubiau priimti Lietuvos pilietybės įstatymą, kuris leistų lietuvių kilmės piliečiams, įsigijusiems Lietuvos pilietybę gimimu, jų vaikams, vaikaičiams ir provaikaičiams išsaugoti ją; Mičigano ALB apygardos lietuviai dėkoja JAV kongresui, ypač Mičigano valstijos atstovams, už H/Res 285, kuri sveikina Lietuvos žmones Lietuvos vardo tūkstantmečio sukakties proga. Po ilgametės veiklos iš Mičigano ALB apygardos valdybos pasitraukė Liūda Rugienienė, Vytautas Jonaitis ir Jonas Urbonas. Į naują valdybą išrinkti: pirm. Janina Udrienė, Vytas Raguckas ir Gražina Kriaučiūnienė.

Airija

Airijoje veikia 8 savaitgalinės lietuvių mokyklos šiose vietovėse: Dublin, Cork, Managhan, Drogheda, Trim, Kavanagh, Tullamore ir Ballinrobe. Jose mokosi 700 mokinių, dirbuoja 64 mokytojai. Rugsėjo 5 d. į Dublino lietuvių mokyklą “4 vėjai” atlydėjo tėvai savo vaikus. Čia juos salėje pasveikino mokslo metų atidarymo rengėjai: Jūratė Raižytė ir Vilijus Mačikonis. Sugiedotas Lietuvos himnas. Mokinius ir tėvus sveikino naujasis Lietuvos ambasadorius Airijoje Vidmantas Pur-

lys. Skambiais, ilgais plojimai mokiniai ir tėvai sutiko salės scenoje pasirodžiusią mokyklos vedėją Rasą Kėrienę ir mokytojus. Vedėja sveikino mokinius, tėvus ir mokytojus, linkėdama iš-tvermės, pasiaukojimo ir kantrybės. Dar paminėjo, kad šiais mokslo metais bus atkreiptas ypatingas dėmesys į vyresniųjų klasių lietuvių kalbos pamokas. Mat šie mokiniai turi pasiruošti Airijos egzaminų centro rengiamam lietuvių kalbos egzaminui.

Vokietija

Huettenfelde rugsėjo 11-13 d.d. įvyko Vokietijos, Austrijos ir Šveicarijos lituanistinių mokyklų suvažiavimas-seminaras. Jame buvo aptartos lituanistinių mokyklų darbo kryptys, pateikta lietuvių etnokultūros mokymo metodika bei naujausia metodinė informacija, skirta užsienyje gyvenančių vaikų mokymui. Šiame renginyje dalyvavo lituanistinių mokyklų mokiniai, jų tėvai, taipgi Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės (TM-ID) generalinis direktorius Arvydas Daunoravičius. Pastarasis seminare kalbėjo apie Lietuvos santykių su užsienio lietuvių bendruomenėmis būklę, susitiko su Vokietijoje veikiančių organizacijų atstovais, aptarė svarbius Vasario 16-osios gimnazijos veiklos klausimus, apžvelgė TMID veiklą lituanistinio švietimo srityje. Šiuo metu Vokietijoje veikia 12 lituanistinių mokyklų, mokosi 322 mokiniai ir dirbuoja 40 mokytojų; Austrijoje yra viena lituanistinė mokykla, o Šveicarijoje dvi.

Australija

Geelonge, nors ir sumažėjo čia gyvenančių lietuvių skaičius, bet veikia lietuvių bendruomenė. Valdybą sudaro: Stasys Šutas, Kajetonas Stravinskas, Genė Valaitienė, Vytautas Brenner ir Jonas Obeliūnas. Veikia dvi tautinių šokių grupės “Gegutė”, vad. Reginos Bindokienės, ir “Linas”, vad. Loretos Čižauskienės-Tigani. Chorui “Viltis” vadovauja Aldona Lipšytė-Scano. Lietuviai čia dar džiaugiasi dainininkų sekstetu “Aidai”. Nuo pat bendruomenės įsikūrimo sėkmingai gyvuoja sporto klubas “Vytis”, kurio valdybą sudaro: Alex Wiasak, Stan Rebė, Simon Jovic, Petras Obeliūnas, Liucija Volodkaitė-Koszda ir M. Watach. Skautų “Židinio” tėvūnas yra Kajetonas Stravinskas, kancleris Vytautas Mačiulis, kuris taipgi vadovauja skautų tuntui “Šatrija”. Radijo valandėlę veda Irena Stumburienė ir Stasė Lipšienė. **JA**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosaviuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 67 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
taupomąją sąskaitą0.25%
čekių sąskaitą iki0.25%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius0.50%
180 dienų indėlius0.50%
1 m. term. indėlius1.50%
2 m. term. indėlius1.90%
3 m. term. indėlius2.40%
4 m. term. indėlius2.65%
5 m. term. indėlius2.85%

RRSP ir RRIF

(Variable)0.50%
1 m. ind.1.50%
2 m. ind.1.90%
3 m. ind.2.40%
4 m. ind.2.65%
5 m. ind.2.85%

PASKOLAS

Asmeninės nuo3.90%
Nekiln. turto 1 m.3.90%
ATIDARYKITE TALKOJE NAUJA

TAUPOMĄ SĄSKAITĄ, ATLEISTA NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ -
(Tax-free savings account – TFSA)

MOKAME PALŪKANAS:

Variable – 1.50%

1 metams – 1.75%

2 metams – 2.25%

3 metams – 2.50%

4 metams – 2.75%

5 metams – 3.10%

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*

• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu*
3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdienę informaciją apie nuosimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca

Premijos sumaniesiems

Kanados informacinės technologijos sąjunga paskyrė premijas už išradimus, tarnaujančius žmonių labui. Viena premija paskirta Toronto Ryerson universiteto kompiuterių profesoriui A. Ferwon. Jis sugalvojo elektroninę apykaklę šunims – paieškų ir gelbėjimo grupių nariams. Treniruoti šunys gaisro ar kitos nelaimės atveju dažnai pralenda ten, kur negali įžengti žmonės. Elektroninis antkaklis ant gelbėtojo šuns kaklo gali perduoti nelaimės vietos stebėtojams ne tik vaizdą griuvėsių viduje, bet ir garsą. Pagal tuos pranešimus galima veiksmingiau ir greičiau padėti nelaimės ištiktiesiems. Papildoma įranga prie apykaklės leistų perduoti netgi butelį vandens ir maisto ar svarbiausių vaistų. Tokia keturkojų gelbėtojų parama labai naudinga žemės drebėjimo nelaimės vietose. Po sugriautais namais susidaro ertmės, iki kurių gelbėtojų grupėms ne iš karto pavyksta prisikasti, nors jose dar būna žmonių. Paieškų darbams treniruoti šunys ten sugeba išigauti. Naujoji įranga jau buvo išbandyta policijos gelbėjimo ir paieškų darbuose. **Inf.**

Mokytojų konferencija Karaliaučiaus krašte Sovetsko (Tilžės) gimnazijoje

**EMILIJA ALGAUDĖ
BUKONTIENĖ**

Kiekvieną rudenį Kaliningrado srities (Karaliaučiaus krašto) lietuvių kalbos mokytojų draugijos nariai susirenka į konferenciją, skirtą naujiems mokslo metams. Šį kartą konferencija vyko Sovetsko (Tilžės) 1-ojoje gimnazijoje. Joje dalyvavo Kaliningrado srities Švietimo ministerijos atstovė Ala Vladimirovna, Sovetsko švietimo valdybos viršininkė Šlapina Marina Ivanovna, Sovetsko 1-osios gimnazijos direktorė Gusarova Galina Ivanovna, Lietuvos respublikos konsulai Kaliningrade ir Sovetske Vaclav Stankevič ir Arūnas Kaminskas, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR vyriausybės direktoriaus pavaduotoja Vida Bagdonavičienė ir lituanistinio švietimo poskyrio vedėja Daiva Žemulienė, Mažosios Lietuvos fondo atstovė Rūta Mačiūnienė.

Lietuvių kalbos mokytojų draugijos pirmininkas Aleksas Bartnikas pasveikino lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojus su prasidėjusiais mokslo metais ir linkėjo sėkmės mokant Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities vaikus lietuvių kalbos, supažindinant su istorija, papročiais, tradicijomis. Buvo pristatyti ir pasveikinti nauji mokytojai. Tai Zina Budginienė, dirbanti Nemano (Ragainės) 2-ojoje vidurinėje mokykloje, Ilona Černeckaitė – Černiachovske (Isrutyje), Loreta Jankauskienė – Sovetsko (Tilžės) 8-ojoje vidurinėje mokykloje, Irina Batorščina, dirbanti Kaliningrado (Karaliaučiaus) I. Kanto universitete su L. Rėzos lietuvių bendruomenės vaikučiais. Po maisto su nuotaikingomis dainomis sveikino Sovetsko (Tilžės) vaikų darželio “Rodničiok” (“Šaltinėlis”) lietuviškos grupės vaikučiai (auklėtoja Regina Kapkova), Nemano (Ragainės) 2-osios vidurinės mokyklos moksleiviai bei lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojai ir muzikos vadovas.

Sovetsko (Tilžės) 1-osios gimnazijos direktorė Gusarova G. I. pasidžiaugė, matydamą gausų būrį svečių. Jų mokykla glaudžiai bendradarbiauja su Jurbarko gimnazija. Direktorė padėjo už bendradarbiavimą Lietuvos respublikos konsului Sovetske (Tilžėje), Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui prie LR vyriausybės, Kaliningrado srities mokytojų draugijos pirmininkui Aleksui Bartnikui ir linkėjo tolesnio bendradarbiavimo.

Ala Vladimirovna linkėjo sėkmingo darbo, mokant lietuvių kalbos ir grupei mokytojų įteikė Kaliningrado srities Švietimo ministerės Šerri N.

Ragainiškiai sveikina konferencijos dalyvius

S. Padėkos raštus. Konsulas Vaclav Stankevič kalbėjo apie Lietuvos respublikos konsulato Kaliningrade bendradarbiavimą su srities vadovais, valdžios įstaigomis. Kad srityje būtų dėstoma lietuvių kalba, nemažas Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos nuopelnas.

Tautinių mažumų ir išeivijos departamento direktoriaus pavaduotoja V. Bagdonavičienė linkėjo sveikatos ir stiprybės nelengvame lietuvių puoselėjimo darbe, kalbėjo apie konkursą į mokytojų darbo vietas, pasidžiaugė, kad šiemet į draugiją įsijungę jauni žmonės ir ragino šiame darbe išnaudoti visas galimybes, stiprinti draugiją, nes stažas ir patirtis – didelė vertybė. D. Žemulienė, šio departamento poskyrio vedėja, irgi sveikino su prasidėjusiais mokslo metais, sakydama, kad atvyko, kaip visada, ne tuščiomis rankomis: atvežė lietuviškų knygų ir įrašų.

Mažosios Lietuvos fondo atstovė Rūta Mačiūnienė linkėjo mokytojams mylėti mokinius ir nuoširdžiai su jais dirbti. Šis fondas visada finansuoja mokytojų kelionių į įvairius renginius išlaidas. Po įžan-

ginių sveikinimų buvo kalbama apie lituanistinio švietimo Kaliningrado (Karaliaučiaus) srityje patirtį.

Nemano (Ragainės) 2-osios vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja Savina Liubov Dmitrijevna papasakojo apie mokyklą, kurioje dirba talentingi mokytojai. Mokyklos pedagogų, mokinių tėvų vardu ji padėjo lietuvių kalbos mokytojams už darbą, glaudų bendradarbiavimą su mokyklos bendruomene, mokiniams organizuojamas

ekskursijas, šventes, už galimybę mokyklos vadovams dalyvauti metodinėse konferencijose Lietuvoje. Pavaduotoja padėjo už paramą Lietuvos Švietimo ministerijai, Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui, konsulatams, lietuvių kalbos mokytojų draugijos pirmininkui A. Bartnikui.

Nemano (Ragainės) 2-osios vidurinės mokyklos mokytojas Jonas Glinskis pasidžiaugė, kad mokyklos vadovybė sudaro geras sąlygas lietuvių kalbos mokymui, visi

A. Bartnikas ir O. Druseikaitė pristato naują mokymo programą

mokytojai turi atskirus kabinetus. Šiemet lietuvių kalbos ir etnokultūros mokosi 127 mokiniai. Mokytojas padėjo jo rėmėjams: Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui, Mažosios Lietuvos fondui, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai Čikagoje. Mokytoja Aldona Bursteikienė, dirbanti Timiriazovo (Naujosios), Jau-noje (Kaukėnų), Sovetsko (Tilžės) 1-ojoje mokykloje-internate ir Lunino (Lenkvičių) pagrindinėje mokyklose, pasidalijo darbo patirtimi, papasakojo apie fakultatyvų mokiniams organizuojamus renginius ir ekskursijas.

Uljanovo (Kraupiško) vidurinės mokyklos mokytoja Emilija Algaudė Bukontienė kalbėjo apie fakultatyvo kasdienybę ir šventes, iš Kraupiško apylinkės kilusį tautosakininką Vilių Kalvaitį. Apie visų šių fakultatyvų darbą buvo parodyti vaizdo įrašai.

Mokytojų draugijos pirmininkas A. Bartnikas pristatė naujai paruoštą lietuvių kalbos ir etnokultūros mokymo programą Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities mokykloje. Ji sudaryta atsižvelgiant į Rusijos federacijos švietimo politikos sampratą. Programa patvirtinta Kaliningrado srities Švietimo ministerijos. Tai papildomo ugdymo programa, kurioje numatyti trys lietuvių kalbos ir etnokultūros mokymo lygiai: 1-asis lygis – pradinis, skirtas 2-4 klasėms, 2-asis lygis – pagrindinis, skirtas 5-9 klasėms, 3-asis lygis – pagilinamasis, skirtas 10-11 klasėms.

A. Bartnikas apžvelgė lietuvių kalbos mokymo turinį, tikslus, bendruosius ir specialiuosius mokėjimus ir įgūdžius.

Nukelta į 9-tą psl.

Konferencijos dalyviai Bitėnuose prie kapinių vartų

Konferencijos dalyvius Rambyno kalne pasitinka Šilgalių kaimo etnografinis ansamblis “Kamana”

Mokytojų konferencija...

Atkelta iš 8-to psl.

Programoje nurodytos ne tik užsiėmimo temos, potėmės, didaktiniai tikslai, priemonės ir formos, bet ir rekomenduojama literatūra mokytojams ir mokiniams. Ji bus išversta į lietuvių kalbą. Dėstytoja O. Druseikaitė, kartu su A. Bartniku ruošusi programą nurodė, kokia literatūra naudotis, dirbant pagal šią programą. Mokytojai ja remdamiesi turi paruošti savo programą, atsižvelgiant į darbo patirtį, mokyklos tradicijas, mokinių žinias. Ją patvirtina mokyklos direktorius. Konferencijoje buvo aptarti kiti darbo klausimai, aktualūs Kaliningrado (Karaliaučiaus) srityje.

Rambyne

Iš Tilžės (Sovetsko) vyko me į Rambyną. Tai, kaip rašė Mažosios Lietuvos patriarchas Martynas Jankus, “lietuvių tautos šventovė ir dar ilgai liks lietuvių tautos arka. Rambynas bus šventa vieta, kol liks pasaulyje bent vienas lietuvis”. Ant padavimais apipilto kalno mūsų laukė Šilutės rajono Stoniškių apylinkės Šilgalių kaimo etnografinis ansamblis “Kamana”, pasitikęs su lietuvišku sūriu ir medumi, padainavęs pamario krašto dainas, pašokęs šokių. Apie Rambyną, lietuviams brangią vietą, atvykusiems išsamiai ir labai įdomiai papasakojo Rambyno regioninio parko darbuotoja Giedrė Skipitienė.

1992 m. įkurtas Rambyno regioninis parkas, siekiant išsaugoti Nemuno žemupio kraštovaizdį, kultūros paveldo vertybes. Parkas užima daugiau kaip keturis tūkstančius ha, kur užfiksuota nemažai įvairių augalų ir paukščių rūšių, įtrauktų į Lietuvos Raudonąją knygą, 37 kultūros paveldo objektai. Rambyno kalnas – tai status dešinysis Nemuno krantas, apaugęs mišku, jo aukštis – 46 metrai, iš trijų pusių, apsuptas Bitėnų kaimo žemės, o iš ketvirtosios – Nemuno. Tai skalvių šventovė, kur senovėje buvo atliekamos pagoniškos apeigos.

Klausėmės padavimų apie Rambyną, jų nemažai surinko

Tilžės (Sovetsko) gimnazijos mokytojas Eduardas Gizevičius. Pasakojama, kad ant kalno buvo trijų metrų aukščio akmeninis aukuras, kuriame iškalti įvairūs ženklai. Jį ant Rambyno užritino vyriausias lietuvių dievaitis Perkūnas, ten pasirinkęs savo buveinę. Rambyno kalne senovėje buvo lietuvių dievų olimpas. Vietovė minima nuo XIII š. 1884 m. Rambyne pradėtos rengti Joninių šventės. Ant aukuro buvo uždegama ugnis, inscenizuojami vaidinimai. Rambynu rūpinosi Tilžės “Birutės” Lietuvių giedotojų draugijos. Į šias įspūdingas šventes susirinkdavo lietuviai iš Didžiosios ir Mažosios Lietuvos. Iš Rambyno lietuviškas žodis sklido į tolimiausius kampelius.

Bitėnuose

Pasigrožėję Rambynu, patraukėme į Bitėnus, kurie liaudies dainoje vadinami karaliaus miesteliu, kur pro šalį teka Nemunėlis. Mažosios Lietuvos tautosakininkas yra užrašęs dainą apie Bitėnus. Aplankėme Bitėnų kapinaites – Mažosios Lietuvos panteoną, kur ilsisi šio krašto šviesuoliai. Virš kapinių vartų užrašas “Spindulys esmi šviesos begalinės”. Klausėmės pasakojimo apie kapinaičių istoriją, įžymius kultūros, visuomenės veikėjus, palaidotus Bitėnuose.

Pagerbėme Mažosios Lietuvos šviesuolį Martyną Jankų, spaudos darbuotoją, publicistą, Tilžės akto signatarą, tautinio sąjūdžio veikėją, *Aušros* rėmėją ir platintoją, pastovėjome prie kapų, kuriuose palaidota jų šeima. M. Jankus buvo vadinamas Rambyno sergėtoju, Bitėnuose laikė uždraustos spaudos sandėlį. Jo namuose buvo laikoma Rambyno svečių Garbės knyga. M. Jankaus palaikai iš Vokietijos į Rambyną perkelti 1993 metais. Jo vardu pavadintas muziejus.

Bitėnuose ilsisi Valteris Kristupas Banaitis, žurnalistas, muzikas, visuomenės veikėjas, vienas Valstybinės filharmonijos Vilniuje kūrėjų, parašęs nemažai dainų. Aplankėme Elenos Kondratavi-

čienės-Grigolaitytės kapą. Tai lietuvių etninių tradicijų puoselėtoja, prižiūrėjusi M. Jankaus šeimos kapus, Bitėnų kapinaites, rūpinosi, kad jos nebūtų niokojamos, aktyvi Lietuvos bendrijos “Mažoji Lietuva” narė, vedusi ekskursijas po Rambyną ir Bitėnus. E. Kondratavičienės atsiminimus Vokietijoje išleido Ulla Lachauer (knyga išversta į lietuvių kalbą, ji vadinasi *Rojaus kelias*.)

Atėjome prie Vydūno (Vilhelmo Storostos) kapo, kur 1991 m. buvo perlaidoti jo palaikai. Ponia Giedrė pasakojo apie šio didžio žmogaus nuopelnus Lietuvai. Vydūnas buvo mąstytojas, filosofas, įvairaus braižo dramaturgas, muzikinės kultūros ir teatrinio meno puoselėtojas, gimtosios kalbos ugdytojas. Jis aktyviai dalyvavo Mažosios Lietuvos lietuvių kultūrinėje veikloje, įkūrė Tilžės lietuvių giedotojų draugiją ir 40 metų jai vadovavo, rengė vaidinimus, dainų šventes skaitė paskaitas mokslo populiarinimo, moralės temomis, leido žurnalus, harmonizavo liaudies dainas ir pats jas kūrė. Vydūnas – tautos žadintojas, sveiko gyvenimo būdo propaguotojas.

Mūsų lankymosi dieną Bitėnų kapinaitėse buvo perlaidoti Jono Vanagaičio ir jo žmonos Marijos Bružaitės-Vanagienės palaikai. J. Vanagaitis – Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, Tilžės akto signataras, laikraštininkas, grįžęs į kraštą, kur skleidė lietuvių bendriją ir praleido nemažą savo gyvenimo dalį.

Konferenciją organizavo Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities lietuvių kalbos mokytojų draugijos pirmininkas Aleksas Bartnikas, organizacinio komiteto nariai O. Druseikaitė, J. Glinskis, rėmėjai Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje, Mažosios Lietuvos fondas.

Aptarę aktualius darbo klausimus pavaikščiujome po rudenėjantį Rambyną, parymojome prie šviesuolių kapų Bitėnuose, maloniai praleidome laiką. Atrodė, kad “amžinybė, – kaip rašė pagėgiškis Eugenijus Skipitis, – sustojo Rambyne su tavim, su manim, su Tėvyne”.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kristijono Donelaičio, lietuvių grožinės literatūros pradininko, 295-osios gimimo metinės (nors ir labai pavėluotai) buvo rugsėjo 20 d. paminėtos Gumbinėje, vėliau ir Tolminkiemyje (Karaliaučiaus srityje). Gumbinėje jos buvo minimos kartu su paminklo K. Donelaičiui atidengimo penktomis metinėmis. Minėjime dalyvavo Gumbinės (dabar vadinamos Gusev) miesto ir rajono vadovybė, kultūros ministerijos ir lietuvių bendruomenės atstovai. Programoje, po Lietuvos generalinio konsulo Karaliaučiuje Vaclovo Stankevičiaus pasveikinimo, buvo skaitomos ištraukos iš *Metų* poemos lietuvių ir rusų kalbomis, eilėraščiai skirti Donelaičiui, vaikų folklorinio ansamblio “Nadruvėlė” lietuvių liaudies dainos ir šokiai.

Tolminkiemyje (dabar vadinamame Čistyje Prudy), kur Donelaitis nuo 1743 m. iki mirties 1780 m. kunigavo ir parašė *Metus*, buvo minimos trisdešimtosios K. Donelaičio muziejaus įkūrimo metinės. Iškilnėse dalyvavo apie šimtas žmonių – svečių iš Karaliaučiaus krašto valdžios įstaigų, grupė vietinių rašytojų ir svečių iš Lietuvos, konsulas V. Stankevičius. Muziejus buvo atidarytas 1979 spalio 11 dieną, netrukus po Tolminkiemio šventovės atstatymo darbų. 1967 m. rasti K. Donelaičio palaikai 1979 birželio 14 dieną buvo perlaidoti atstatytos šventovės kriptoje. Čia yra ir poeto biustas, kuriame tiksliai atkurti jo veido bruožai.

K. Donelaitis gimė 1714 m. sausio 1 dieną Lazdynėliuose, netoli Gumbinės, buvo pakrikštytas Gumbinės šventovėje. Mokėsi Karaliaučiuje, studijavo teologiją Karaliaučiaus universitete, lankė lietuvių kalbos seminarą, buvo kantoriumi ir mokytoju bei mokyklos vedėju Stalupėnuose. Nuo 1743 m. kunigavo Tolminkiemyje, kur sakė pamokslus lietuviškai ir vokiškai. 1756 m. čia pastatė mūrinę šventovę, namus našlėms bei 1798 m. kleboniją, kurioje ir parašė *Metus*. Jis pirmas Tolminkiemyje vertėsi sodininkyste, parinkęs laukuose vaistažolių jomis gydė žmones, mokė vaikus skaityti ir rašyti, suorganizavo vaikų chorą ir jam vadovavo, pats šlifavo lėšius savo teleskopui ir iš šventovės bokšto stebėjo žvaigždes, o laisvalaikį rašė poemą ir pasakėčias. UNESCO 1977 metais įtraukė K. Donelaičio *Metus* į Europos literatūros paveldo sąrašą.

Chaimas Potašinskas, dirigentas, pianistas, koncertmeisteris, pedagogas,

rugpjūčio 20 d. mirė Vilniuje. Gimė 1924 m. sausio 10 d. Kaune. 1938 m. baigė Kauno konservatoriją, Vytauto Bacevičiaus fortepijono klasę. Dėstė Vilniaus ir Lietuvos konservatorijoje, nuo 1984 m. – profesorius. 1948-1983 m. buvo Lietuvos operos ir baleto teatro dirigentas. Iš viso parengė apie 40 operos ir baleto premjerų, dirigavo apie 3,000 spektaklių, tarpe kurių ir lietuvių kompozitorių baletai – Juozo Pakalnio *Sužadėtinė*, Juliaus Juzeliūno *Ant marių kranto*, Eduardo Balsio *Eglė žalčių karalienė*. Kaip dirigentas ir koncertmeisteris, akompanavęs lietuvių dainininkams, gastroliavo Lietuvoje, buvusioje Sovietų Sąjungoje, Norvegijoje, Suomijoje, Lenkijoje, Vokietijoje. Į lietuvių kalbą yra išvertęs muzikos knygų. Už nuopelnus Lietuvos kultūrai buvo 2000 metais apdovanotas LDK Gedimino ordinu.

Enciklopedinė knyga Lietuvos totoriai istorijoje ir kultūroje buvo šią vasarą pristatyta Vilniaus rotušėje. Knyga apima laikotarpį nuo 1410 metų Žalgirio mūšio, kuriame dalyvavo totorių chanas Dželal-ad-Dino su trimis tūkstančiais karių, iki 2008 metų. Biografiniame žinyne (apie 300 puslapių su iliustracijomis) yra arti šimto garsiųjų totorių biografijų, tarp jų 30 totorių karvedžių, eilė pasižymėjusių mokslininkų, menininkų, dvasininkų. “Manau, kad šis žinynas padės mokslininkams, tyrinėjantiems totorių problematiką, – kalbėjo vienas iš autorių ir Lietuvos totorių bendruomenių sąjungos pirmininkas dr. Adas Jakubauskas, – dr. Stanislas Duminas iš Maskvos pateikė daug mokslinės medžiagos apie totorius viduramžiais (nuo 1397 iki 1698 metų), kitas autorius, dr. Galimas Sitdykovas, ėmėsi XIX šimtmečio, o aš susitelkiau ties XIX-XX š. totorių istorija ir problematika”.

Šiuo metu Lietuvos totorių bendruomenėje skaičiuojama iki 4,000 narių. Daugiausia totorių gyvena Vilniaus, Kauno ir Alytaus apskrityse. Pasak istorikų, pavieniai totoriai ar jų grupės Lietuvos didžiojoje kunigaikštystėje galėjo atsirasti dar XIV š. pirmoje pusėje, Lietuvos valstybei plečiantis į totorių valdomas Rusijos žemes. Tačiau organizuotos totorių bendruomenės įsikūrė tik XIV š. pabaigoje, apie 1397 m., po DLK Vytauto žygių prieš Aukso Ordą. Totorių kariai buvo vertinami už narsą, ištvermę ir ištikimybę valdovui. **GK**

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

www.rpcul.com

Aktyvai virš 90 milijonų dolerių

TERMINUOTI INDĖLIAI		SĄSKAITOS	
90-179 dienų	1.00%	Taupomoji sąskaita	1.00%
180-364 dienų	1.00%	Kasdieninių palūkanų	
1 metų	1.00%	čekių sąskaita iki	0.25%
2 metų	1.10%		
3 metų	1.50%	Amerikos dolerių kasd	
4 metų	1.75%	palūk. taupymo sąskaita	0.20%
5 metų	2.00%	Amerikos dol GIC	
		1 metų term. ind	1.00%

GIC		SUTEIKIAME	
1 metų "cashable"	1.15%	Asmenines paskolas	
1 metų	1.30%	nuo	5.00%
2 metų	1.90%	Sutarties paskolas	
3 metų	2.25%	nuo	7.00%
4 metų	2.50%	Nekilnojamo turto paskolas	
5 metų	3.00%	Su nekintančiu nuošimčiu	
		1 metų	3.25%
		2 metų	3.75%
		3 metų	4.25%
		4 metų	4.50%
		5 metų	5.00%

RRSP, RRIF ir TFSA	
TFSA	3.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.25%
1 metų	1.55%
2 metų	2.15%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.25%

MŪSŲ ADRESAS:
3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400
Fax: 416-532-4816
Darbo laikas:

Pirm., antr., treč.	9:00- 3:30
Ketvirt., penkt.	9:00- 8:00
Šeštadieniais	9:00- 1:00
Sekmadeniais	8:30-12:45

ANAPILYJE:
Tel.: 905-566-0006
Fax: 905-566-1554
Darbo laikas:

Antradieniais	9:00- 3:30
Ketvirtadieniais	12:00- 7:00
Sekmadeniais	9:00-12:30

■ Suteikiame CMHC apdraustas
nekilnojamojo turto paskolas

■ Suteikiame komercines
nekilnojamojo turto paskolas

**Keliaujant į Europą
neužmirškite įsigyti
AMEX EURO ČEKIŲ ir
GRYNŲ PINIGŲ
NAUDOKITĖS
"INTERAC-PLUS" KORTELE**

**Mūsų tikslas - ne pelnas, bet
sąžiningas patarnavimas**

PRANEŠAME

Nuo rugsėjo 1d. skyrius Anapilyje dirba:
Antradieniais 9:00v.r.-3:30p.p.,
Ketvirtadieniais 12:00p.p.-7:00v.v.,
Sekmadeniais 9:00v.r.-12:30p.p.

KOLEGIJŲ IR UNIVERSITETŲ STUDENTAM

primename, kad stipendijų prašymų anketos
priimamos iki 2009 m. rugsėjo 30d.
ŠIEMET BUS PASKIRTOS 5 STIPENDIJOS:
1-\$1500 ir 4 po -\$1000 tinkantiems kandidatams

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS,

B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893 FAX: (416) 237-0426

RTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė

D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!

Apie kalėjimus ir ašaras

VILIUS BRAŽĖNAS

Gyvename ne pirmais ir ne paskutiniais šeimais, tautai ir žmonijai lemtingais laikais. Todėl tautos vadovams ir kiekvienam, savą aplinką įtaigojančiam inteligentui privalu žinias prakosti pro logiškos kritikos ir istorinės tikrovės koštuvą. Lyg neturint Lietuvai tikrai svarbių reikalų, kažkas mus verčia veik visą dėmesį atkreipti į CŽV (JAV – CIA – Centrinės žvalgybos agentūros) tariamus nusikaltimus žmogaus teisėms ir LR suverenitetui neva atskraidinant (vargšus?) teroristus į slaptus kalėjimus mūsų teritorijon. Štai du žvilgsniai (iš kitos pusės) į tą reikalą.

Pirmas – CŽV lėktuvai ir teroristai. JAV lėktuvų pilna Lietuvos, kaip NATO narės, padangėje ir žemėje. Pasipiktinusieji turėtų pasižvalgyti Šiaulių oro uoste. Juk JAV (ir kitų NATO narių) naikintuvai mūsų padangėje apsaugomus. Antras reikalas – teroristams slapti kalėjimai LR – yra dar įdomesnis. Jei tai būtų tiesa, ir man nepatiktų pirmiau-

sia todėl, kad terliojamasi su “žmogaus teisės” praradusiais nežmogiais. Ar gali vadinti žmonėmis tuos, kurie bombomis turgavietėse žudo vargšus žmones, neturtingas moteris su vaikais? Neskaitant vieną – kitą “graši” užsidirbti bandančių pardavėjų. Ar galima vadinti žmonėmis fanatikus, per “religiją” galios siekiančius talibanus, kurie sprogdina Afganistano mokyklas mergaitėms, kurios nori išmokti skaityti ir rašyti?

Kitas, jau karinis, klausimas apie Gvantanamo ir kitus kalėjimus. Mano supratimu, pagal “Ženevos konvenciją” “karo belaisvių” teisių klausimu, kautynėse suimtas ginkluotas civilis nelaikomas karo belaisviu ir sušaudomas vietoje. Daug metų sekiau JAV žinijos (žiniasklaidos) melo malūno girgždėjimus, tačiau nė karto neteko girdėti apie sovietinio okupanto slaptas nukankintų, nužudytų lietuvių kapavietes. Ir dabar tai galėtų ABC ašarojančioms žurnalistėms tai priminti ne tik Lietuvos, bet ir (gal ypač!) užsienio lietuviai. Deja, KGB aukas

vežė sunkvežimiais, o ne lėktuvais.

Ne be pagrindo “viskam atviras” JAV prezidentas B.S. Obama prezidentinių rinkimų vajaus metu staiga liko tik Barakas (be “Sadamo”) Obama. Mat jo bendravardis Sadamas pasižymėjo priešų kankinimu, žudynėmis ir net masiniu (kurdų) kaimų ir miestelių išžudymu nuodingomis karinėmis dujomis ir medžiagomis. Tačiau, kai Sadamą besislapsantį amerikiečiai pagavo ir pasodino į kaltinamųjų suolą, “demokratijos” kritikavo JAV už nusikaltėlio teisių pažeidimus ir už jo “teisių pilnai nebėjusį” JAV įtakoje veikusių teismą.

Vakarų “liberalai” (socialistai) suniekino teisę. Jie paniekino žmogaus gyvybės vertę gindami masinių žudikų gyvybes ir “teisės”, tuo pakeldami žudiko gyvybės vertę virš šimtų jo aukų gyvybių. Atrodo, logiškiau būtų aprūpinti advokatais į kaltinamųjų suolą pasodintą stirnelę suėdusį žvėrį, kad ir tokį kaip Rainių ir Červenės lietuviško kraujo kraujaholiką.

Atsidūriau ten, kur ir turėjau būti

Atkelta iš 5-to psl.

Galima sakyti, kad aš kiek sustiprinsiu šį flangą, bet tikrai nemanau, kad šis flangas turėtų konfrontuoti su dabar vyraujančia partine linija. Tiesiog mes turime būti tie, kurie visada primintų, kad politinėje sistemoje TS-LKD labai svarbu kovoti dėl centro. Jei gu TS-LKD suprastų tai ir pritrauktų nuosaikesnį elektoratą, partija galėtų daug rimčiau įsitvirtinti Lietuvos politinėje sistemoje kaip, tarkim, Vokietijos politinėje sistemoje yra įsitvirtinę Angelos Merkel vadovaujami krikščionys demokratai. Beje, Vokietijos KD nebijo deklaruoti, kad yra vidurio politinė jėga. Tad manau, kad akcentuodama ne tik dešinumą, bet ir vidurio kelią, TS-LKD pasiektų daug daugiau.

– Kokiose srityse dirbate Seime?

– Dirbu Užsienio reikalų komitete, bet, jeigu taip galima pasakyti, esu universalas ir domiuosi bei dalyvauju sprendžiant daugelio sričių problemas.

– Koks pasirodė pats seimas iš vidaus? Ar įmanoma pakelti seimo autoritetą ir kokių būdu?

– Beveik tokį ir įsivaizdavau seimo darbą, nes paskankamai ilgai tuo domėjausi. Ir anksčiau seimas neturėjo didelio autoriteto, o ši kadencija to autoriteto jam neprisidėjo. Bet manau, reikėtų pasistengti, kad pagaliau visuomenė pradėtų politikus laikyti savo atstovais, o ne tik per klaidą atsiradusiais viršininkais, kuriuos reikia keikti ir iš jų reikalauti.

Autoritetą galima susigrąžinti pirmiausia priimant teisingus politinius sprendimus, tokius, kuriuos visuomenė suprastų. Idealu būtų, jei ne liktų skirtumo tarp politikų įsivaizduojamo teisingai atlikto darbo ir visuomenės supratimo, koks darbas yra teisingas.

– Taigi dabar visuomenė labai susijaudinusi dėl seimo narių parlamentinių išlaidų. Kaip, Jūsų nuomone, reiktų spręsti šią problemą?

– Atrodytų, tai šalutinis dalykas, noliečiantis mūsų svarbiausių reikalų ir sprendimų, kurie padės išeiti iš krizės. Tačiau parlamentinių lėšų naudojimo amžinas skandalas visuomenę turbūt veikia labiausiai iš visų mūsų reikalų. Manau, čia ankstesnės seimo vadovybės neapsižiūrėjimas, kad mes iš karto nesugebėjome reglamentuoti parlamentinei veiklai skirtų lėšų panaudojimo labai aiškia, tikslia ir visiems priimtina tvarka. Todėl kiekvieno ketvirčio pabaigoje, paviešinant ataskaitas, kyla baisus skandalas. Taigi seimo vadovybės artimiausias darbas turėtų būti – kuo griežčiau reglamentuoti tų lėšų panaudojimą, jas šiek tiek sumažinus ir labai griežtai reglamentavus lėšas, kurias galima skirti automobilių nuomai,

nustačius jų lubas. Pritariu seimo pirmininkės Irenos Degutienės siūlymams. Jeigu kas jau yra išsinuomojęs brangesnę mašiną, turės jos atsisakyti arba papildomą sumą mokėti iš savo atlyginimo.

– Esate spalvinga asmenybė – architektas, rašytojas, politikas... Kas svarbiausia buvo Jūsų gyvenime? Ar nuolat rašote ir ką rašote šiuo metu?

– Mano likimas taip susiklostė, kad po netikėto patekimo į Lukiškes turėjau pakankamai laisvo laiko ir galėjau gilintis į filosofiją, apmąstyti gyvenimą. Nors rašiau ir tarybiniais laikais, bet tik po kalėjimo keletą metų buvau tapęs profesionaliu rašytoju, užsiimančiu vien tik tuo.

Turbūt rašymas, bent jau iki šiol, buvo pati rimčiausia mano veikla. Šiuo metu, kai pasukau į politiką, rimtiems literatūriniais veikalams laiko nebėra, o tai būtų ir nesąžininga prieš rinkėjus – patekus į seimą užsiimti literatūrine kūryba. Tačiau rašau pakankamai dažnai, rašau politikos klausimais, turiu savo “blogą” DELFI portale, – jis yra tarp populiariausių tinklaraščių.

Stengiuosi rašyti kuo dažniau – ir gerai apgalvotus tekstus, ir nuomonę, parašytą priešokiais, reaguojant į tos dienos aktualijas. Tai skaitytojams patinka ir pačiam leidžia geriau apsvarstyti tai, ką darau politikoje.

Kalbėjosi –
Audronė V. Škiudaitė

Lietuvos kankinių parapijos šventėje š.m. rugsėjo 27 d. KLKM dr.-jos šios parapijos skyriaus moterys iškilmingų šv. Mišių metu, minint skyriaus veiklos 60-metį Ntr. K. Poškaus

SKAITYTOJAI PASISAKO

KULTŪRA IR ELGESYS

L. Stankevičius iš Montrealio rašo: “Vilnius – Europos kultūros sostinė? Negaliu suprasti, kaip Vilnius gavo tokį garbingą pavadinimą? (...) Lietuvoje trūksta kultūros”.
Iš toliau duotų kelių pavyzdžių matyti, kad L. Stankevičius sumaišė visuomenės elgesio kultūrą su bendrąja kūrybine kultūra, kartais vadinama “aukštąja kultūra” – kaip muzika, menas, teatras, architektūra, už ką Europos bendruomenė, tikriausiai, ir skyrė Vilniui tą garbingą vardą. Estetinės-kūrybinės kultūros ne tik Vilniuje bei Kaune, bet net ir mažesniuose provinciniuose miestuose kaip Plungė, Joniškis, Utena ar Šauliai, netrūksta, nes metai iš metų Lietuvos meniniai ansambliai ir individualūs atlikėjai yra kviečiami į Europos meninius festivalius bei varžbas ir dažnai iš jų grįžta su pirmųjų trijų vietų laimėjimais.
Ypač stiprūs ir pasižymėję yra individualūs ir grupiniai Lietuvos muzikuotojai-atlikėjai, solistai ir chorai. Operos dainininkė Violeta Urmanavičiūtė yra kviečiama į žinomiausius operos rūmus Londone, Milane ir Niujorke dai-

nuoti su Placido Domingo. Kauno operinis choras su garsiuoju britų smuikininku ir dirigentu Sir Jahuda Menuhin keliavo po Europos muzikinius festivalius. Plungės ir Šiaulių choraliniai ansambliai per paskutinius 5 metus yra laimėję mažiausiai 3-4 “sidabrus” Europos varžybose. Prieš kelerius metus du jauni lietuviai menininkai (vyras ir žmona) buvo pakviesti ir laimėjo prizus Venecijos festivalyje. Stiprūs ir geri yra Lietuvos teatralai. Mes čia, Toronte, po nepriklausomybės atgavimo matėme bent trijų žinomiausių Lietuvos režisierių pastatymus Tarptautiniuose Toronto festivaliuose. Joniškio suaugusiųjų teatralų trupė yra laimėjusi du ar tris tarptautinius prizus ir t.t.
Čia daviau tik keletą apibendrintų Lietuvos kultūrinio gyvastingumo ir pasiekimų pavyzdžių. Tie, kurie metai iš metų skaito ir seka šiame savaitraštyje Siginos Katkauskaitės ir G.K. (Gedimino Kurpio) Lietuvos kultūrinio gyvenimo įvykių ir kūrybinių asmenybių aprašymus, gali matyti, kad Lietuvoje kultūros netrūksta.
Tačiau žmonių elgesio ir tarpusavio bendravimo kultū-

ra Lietuvoje iš tikrųjų galėtų ir turėtų būti geresnė, ypač kas liečia vairavimą (Lietuvoje palyginti įvyksta labai daug avarijų – sužeidimų ir mirčių). Antra vertus, jei miesto ar krašto kultūra būtų vertinama pagal tai, kaip jo gyventojai elgiasi už vairo, tai Roma būtų labai nekultūringas miestas. O jei pagal žmogžudysčių skaičių, tai Niujorkas būtų vienas iš nekultūringiausių miestų pasaulyje. O žinome, kad jis toks nėra.
Taigi Vilnius tapo Europos kultūros sostine ne už tai, kaip jo gyventojai elgiasi prie troleibusų stotelių, bet už tai, kad turi daug miesto muziejų, teatrų, meno galerijų, koncertų salių, senojo universiteto aulų, kas juose yra matoma-girdima, skleidžiama-sukuriama. Skirdami Vilniui Europos kultūros sostinės vardą, Europos bendruomenės autoritetai galutinai patvirtino, kad Vilnius ne tik yra pačiame geografiniame kontinento centre, bet dar svarbiau, kad jis yra jos kultūros neišskirama dalis. Tai yra savotiškas Gedimino sapno pranašystės aiškinimo išsipildymas. Manau, kad tuo mums, lietuviams, reikėtų tik džiaugtis. **Genius Procuta**, Toronto

Taupykime Paramoje

[Litai jau „Paramoje“]

TAUPOMOJI SĄSKAITA	INVESTICINĖ SĄSKAITA
“TFSA” (Neapmokestinama taupomoji sąskaita) Kasdieninių kintamųjų palūkanų 3.00% 1 metų 1.55% 2 metų 2.15% 3 metų 2.50% 4 metų 2.75% 5 metų 3.40%	“GIC” INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas) 1 metų 1.55% 2 metų 2.15% 3 metų 2.50% 4 metų 2.75% 5 metų 3.40% 1 metų iškeičiamas 1.15% Neša metines ar sudėtines palūkanas
PAPILDOMA TAUPOMOJI 1.00%	
“Planas 24” Kasdieninių palūkanų čekių/taupomoji Balansas: \$0 – \$4,999.99 0.025% \$5,000.00 – \$9,999.99 0.025% \$10,000.00 – \$24,999.99 0.100% \$25,000.00 – \$59,999.99 0.250% Virš \$60,000.00 0.500%	“GIC” INDĖLIAI (Taikomas pelno padalinimas) 1 metų 1.30% 2 metų 1.90% 3 metų 2.25% 4 metų 2.50% 5 metų 3.00% 1 metų iškeičiamas 1.00% 1 metų JAV dolerių 0.85%
PLANAS 24 Aukštesni nuosimčiai ir nemokami čekių patarnavimai	
JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.20%	TERMINUOTI INDĖLIAI 30–89 dienų 1.00% 90–179 dienų 1.00% 180–269 dienų 1.00% 270–364 dienų 1.00% 1 metų 1.00% 2 metų 1.10% 3 metų 1.50% 4 metų 1.75% 5 metų 2.00% Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuosimčiais
NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS Atviras, kintamųjų palūkanų 3.00% Uždarytas, kintamųjų palūkanų 2.65% 1 metų 3.40% 2 metų 3.60% 3 metų 3.75% 4 metų 4.00% 5 metų 5.00% Komerčinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą	PENSIJŲ FONDAI Kasdieninių kintamųjų palūkanų 1.20% 1 metų 1.55% 2 metų 2.15% 3 metų 2.50% 4 metų 2.75% 5 metų 3.40% Visi pateikti nuosimčiai gali būti keičiami be įspėjimo
RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.75% ir aukščiau	 PARAMA www.parama.ca
ASMENINĖS PASKOLOS 5.0% ir aukščiau	
ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 7.0% ir aukščiau	
AKTYVAI per \$170,000,000	
Palankūs nuosimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas. 2975 Bloor W 416-207-9239 Pirm-Treč 9-3:30 Ketv-Penk 9-8 Šešt 9-1 1573 Bloor W 416-532-1149 Pirm-Treč 9-3:30 Ketv 9-6 Penk 9-3:30 Šešt Uždaryta LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA	

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO VĖSINIMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

SPORTAS

ŠALFASS suvažiavimas

Visuotinį 2009 m. Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) suvažiavimą šaukia šios organizacijos Centro valdyba lapkričio 21, šeštadienį, Klyvlando Lietuvių Namuose adresu 877 E. 185-th Str., Cleveland, OH 44119. Tel. pasiteirauti: 440-669-4145. Suvažiavimo pradžia – 11 val. ryto.

Pagal ŠALFASS statutą suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja visų Sąjungoje registruotų sporto klubų rinktieji atstovai, jų pirmininkai arba įgaliotiniai, ŠALFASS rinktieji bei skirtieji pareigūnai, mūsų organizacijos garbės nariai. Patariamąjį balsą teise dalyvauti kviečiami su sportu susiję darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų, ypač jaunimo bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu judėjimu besidomintys asmenys.

Išsami informacija pranešama sporto klubams bei ŠALFASS pareigūnams. Organizacijos ir asmenys, norintys gauti smulkesnės informacijos ar teikti siūlymus, prašomi kreiptis į ŠALFASS Centro valdybos pirmininką Lauryną R. Misevičių adresu 37 Elliot Pl., Edison, NJ 08817; tel. 732-317-9195, el. paštu larry-kaunas@yahoo.com arba į Sąjungos gen. sekretorių Algirdą Bielskų adresu 18621 Neff Rd. Rm. C-208, Cleveland, OH 44119; tel. 216-481-3785, el. p.: vcuirlionis@msn.com.

Šeštadienio vakare neteks nuobodžiauti, nes puikiai žinomas, specialiai atvykstantis iš Lietuvos “country” žanro dainininkas, gitaristas, bardas Virgis Stakėnas surengs įdomų, nuotaikingą koncertą Lietuvių Namų auditorijoje. Pradžia – 7 val. vakaro. Visi kviečiami apsilankyti.

ŠALFASS Centro valdyba

“Aušros” klubo žinios

• Spalio 6 d. “Aušros” klubo nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas – Linas Zubrickas, vicepirmininkas lėšų telkimui – Martynas Yčas, vicepirmininkas sporto veiklai – John Strumila, buv. pirm. Larry Hurst, sekretorė – Janet Serrianni, išdininkė – Kristina Garbaliuskaitė. Registracija rūpinasi Audronė Širvinskienė, ryšiais su parapija Irena Poškutė, socialinių reikalų vedėja – Rita Grybienė. Uniformas ir sportinę įrangą tvarko Rima Dresher, ryšiams su visuomene vadovauja Dana Stacey ir Rasa Chomyc, patalpų koor-

dinatorė – Rūta Jaglowitz, tinklinio skyriaus vedėjas – Algis Nausėdas, nuotraukomis rūpinasi Milda Marcis.

• Treniruotės prasideda spalio mėnesį. Šiame “Aušros” klube veikia ne tik krepšinio ir tinklinio skyriai, bet ir ledo ritulio. Dėl informacijos apie krepšinį skambinti Jonui Strumilai (tel. 416 974-4921), dėl tinklinio – Algiui Nausėdai (tel. 416 535-7300) ir dėl ledo ritulio – Alvinui Kišoniui (tel. 416 767-6606).

• “Aušros” atstovai dalyvaus ŠALFASS metiniame suvažiavime lapkričio 21 d. Inf.

Lietuvos buriuotojai jau namie

Lietuvos buriuotojai, jachta *Gold of Lithuania* kartoje 16 šimtmečio M.K. Radvilos Našlaitėlio piligriminę kelionę, sėkmingai įvykdė užsibrėžtą tikslą. Viduržemio ir Adrijos jūromis per pusantro mėnesio (nuo rugpjūčio 16 iki rugsėjo 28 d.), plaukdamis keturiomis pamainomis jachta *Gold of Lithuania*, nuplaukė 3200 jūrmylių arba 6,000 km, aplankė 17 uostamiesčių. Lietuvos buriuotojai buvo sustoję Kroatijoje, Albanijoje, Graikijoje, Italijoje, aplankė Kretos, Maltos, Sardinijos, Sicilijos ir Korsikos salas, taip pat jie nuplaukė į maršrutą neįtrauktas Aegina (Graikija), Vulkano (Italija), Vis ir Hvar (Kroatija) salas. Buriuotojai iš Lietuvos susitiko su Dubrovniko, Valetta, Barie ir kitų aplankytų vietų valdžios atstovais. Jiems perduoti lietuviški suvenyrai, pasirašytos draugys-

Kelionės akimirka: kartais buriuotojams krantą pasiekti tekdavo ir tokiu “laivu”. Pakeliui į Hvar salą

tės ir bendradarbiavimo sutartys. Jeigu jos nebus užmirštos ar atidėtos, o stiprinamos ir plečiamos – apskaičiuota, kad pagal šiose sutartyse numatytas galimybes, Lietuva galėtų turėti 17 mln. eurų naudos.

Kitą šios kelionės tikslą

Susitikime Vilniaus savivaldybėje (iš kairės) D. Juškus (kelionės sumanytojas), A. Dovydenas (kapitonas), Vilniaus miesto meras V. Navickas ir jo pavaduotojas keliautojas G. Babravičius

įvertinti kaina sunku. Buriuotojai sako, kad pavykusi ir kita užduotis – skatinti buriavimo tradicijas ir įgūdžius, supažindinti Pietų Europos valstybes su Lietuvos istorija, kultūra ir dabartiniu gyvenimu. Kelionėje dalyvavo 32 buriuotojai, trečiajame kelionės tarpsnyje prisijungė antroji jachta. O plaukimo maršrutus, susitikimų tvarkaraštį planavo krante dirbusi 5 žmonių komanda.

Rugsėjo 30 d. Lietuvos buriuotojus, grįžusius į Vilnių, priėmė miesto meras, pasveikino sėkmingai užbaigus kelionę. Kelionės dalyviams buvo įteiktos simbolinės angeliuko skulptūrėlės. Buriuotojai Vilniaus miesto savivaldybei perdavė dovanas ir suvenyrus, gautus susitikimuose. Jie taip pat pranešė, kad yra gautas atsakymas iš Vatikano muziejaus. Pasaulyje garsaus muziejaus vadovai pasiruošę priimti ankstesnio susitikimo Vatikane metu pasiūlytą vilniečių dovaną: skulptoriaus V. Ramoškos *Angelo* skulptūrą ir V. Juškutės šiuolaikinę

instaliaciją *Angelo sparnai*. Dabar šiuos suvenyrus ruošiamasi perduoti Vatikano muziejui. Kol buriuotojai po kelionės ilsėsis ar sugrįš prie savo kasdieninių užsiėmimų, buitinių rūpesčių, vienas plaukiojimo dalyvis rašytojas Tomas Staniulis sėsis prie rašomojo stalo: jis vandens kelio-

V. Ramoškos skulptūra “Angelas”, skirta Vatikano muziejui

nės išpūdžius, nuotykius ir kasdienybės patirtį yra pažadėjęs aprašyti knygoje. Tada po 400 metų tikriausiai turėsime naujus kelionės po Viduržemio jūros baseino valstybes išpūdžius. SK

Ntrs. iš tinklalapio *Gold of Lithuania*

KRETINGA 2009. Lietuvių kilmės vaikų stovykla Wasaga Beach, ON, 2009 m. vasarą

Ntr. D. Puterienės

ŠIS BEI TAS...

- Nuo šešėlio nepabėgsi.
- Pesimistas mano, kad kiekviena žmona bloga, o optimistas tiki.
- Laikas parodo draugus tikrus – ir įsivaizduojamus.
- Geriau giminiškai nusiteikęs svetimas, negu svetimai nusiteikęs giminė.
- Sakyk tiesą ir nereikės nieko atsiminti.
- Dėmesį skiriame kitiems, kad susilauktume patys.
- Kartais geras šūkavimas malonesnis už blogą dainavimą.
- Elgesys – tai veidrodis, kuriame kiekvienas demonstruoja savo atvaizdą.

Parengė Stasys Prakapas

PAREMKITE Tėviškės žiburius auka ar rėmėjo prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

TŽ leidėjai

Vaikas – Dievo bausmė?

RASA NORKUTĖ

Iš darbo grįžtu palei mokyklą. Visko tenka matyti: rūkančių, geriančių, adatom besibadančių ar tabletes beryjančių... Buvo lietinga spalio popietė. Pradinukai skirstėsi namo. Už mokyklos kampo, netoli gėlyno, kvatojosi vaikai ir ragino: “Dar, dar! Durniau...” Murzinas vaikas voliojosi purvyne pats, jodamas ant purvinos kuprinės. Priėjau.

– Sakykite, kas čia darosi?
– Durniaus cirkas! – atsiliepė vienas.

– Ar tai jums juokinga?
– Jis dažnai tokius cirkus daro, – atsiliepė kitas.

– Jį ir mokytoja vadina durniumi, – pridėjo trečias.
– Mokytoja? – nustebau,
– aš ją paklausiu. Vaikai susižvalgę dingo.

Mudu likome vieni. Berniokėlis atsisėdo ant akmens. Purviną kuprinę pasidėjo prie kojų. Priėjau.

– Ar tu turi draugų? – paklausiau.

– Yra...
– Ar tau nešalta? – paglosčiau jo šviesias linines garbanas.

– Ne-e... – berniuko veidu nusirito ašara.

– Ką pasakys mama, kai toks pareisi namo?

– Aš neturiu mamos...
– O tėvelį turi?–

– Tokiam diržą paimčiau su geležiniu sagčiu, išlakstytų visi klounai, – pasakė stebėję įvykį pagyvenusių žmonių pora. Berniukas pravirko.

– Neverk, – apkabinau jį, – papasakok, kaip tau sekasi mokytis?

– Mokytoja manęs nekenčia. Durnium vadina.

– Gal tu labai išdykauji?
– Kartais...

– Kas labiausiai patinka mokytis?

– Matematika.

– Ar tu nepyksti, jei aš pakalbėsiu su mokytoja?

Berniukas staiga atsisuko į mane. Jo murziname veide švietė tik du nuo ašarų balti grioveliai.

– Koks tavo vardas?

– Raimis... Raimondas.

– Gražus vardas. Ar turi broliuką, sesutę?

– Sesutę turiu. Jai treji metukai.

– Tu myli ją?

– Kai kada. Mama ją labai myli.

– Ar tu pavydi sesutei mamos?

– Kad ne... Tik aš kažkoks svetimas...

– Papasakok man, Raimondai, apie mamą. Vaikas ilgai mąstė. Jo didelės akys drėko.

– Gal tavo skriaudžia? Muša?

– Mama...

– O tėvelis neužstoja?
– Kartais... Bet jis dirba, nebūna namie.

– Gal tu neklausai?

– Tėvelis žada išeiti. Mama sakė, jei tėvas išeis ir mane išvarys...

– O sesutę irgi tėvelis išsives?

– Ne, jos mama niekam neatiduos.

– Už ką tavo mama bara, muša?

– Per ilgai pamokas ruoši. Gatvėje su vaikais futbolą žaidžiam. Drabužius susipurvinu, užsižaidžiu. Kartais pamiegu, nespėju pusryčių pavalgyti, lovą pataisyti.

– Kaip tu toks rytoj atrodysi mokykloje?

– Mama sako, kad aš esu Dievo bausmė...

– Su kuo ji tavo muša?

– Su tėvo diržu. Ranka per veidą suduoda...

– Mokytoja žino?

– Žinojo. Bet išėjo į pensiją. Ji buvo labai gera.

– Dabar tokia jauna atėjo. Ji nemyli vaikų. Mane ji pavadino durniumi.

– Kodėl? Per pamokas išdykauji?

– Ne. Vieną kartą mama mane skaudžiai mušė. Klasėje man labai skaudėjo – negalėjau sėdėti. Judėjau, varžiausi. Mokytoja iš klasės išvarė, durnium išvadino. Nuo tada mane visi durniumi vadina. Tokiu aš ir būnu.

– Kuo tu būsi užaugęs?

– Klounas. Klounas – durnius... – Raimondas nutilo.

Aš vėl paglosčiau jo vėjo kedenamas garbanas, priglaudžiau, pabučiavau jo murziną skruostą:

– Tu geras vaikas. Užaugsi dideliu žmogumi. Dabar skubėk namo. Mudu pakilome.

Berniukas užsimetė ant pečių savo purviną kuprinę. Dideliais nevaikiškais žingsniais nuėjo namo. Ilgai jį sekiau, kol jis dingo už gatvės posūkio.

Susitikusi su Raimondo mokytoja ilgai aiškinasi dėl jos ir to berniuko santykių. Ji teisinosi – vaikas esąs labai sunkus. Nesą vilties jį pataisyti. Į klausimą, kodėl berniuką ji pavadino durnium – toks jis ir esąs. Pokalbio pabaigai ji tęškė:

– Atėjai parašyti?! Rašyk! Visi jie durniai!..

– Mokytoja, jeigu jūs mylite savo darbą ir norite jį dirbti, klaidą reikės ištaisyti.

Klaidos mokytoja netaisė – ji išėjo. Sugrįžo buvusioji. Šiandien pavasaris. Vaikai jau laukia atostogų. Raimondas “klounystę” pamiršo, nes ruošiasi matematikos olimpiadai. Tiesa, tėvas šeimą paliko. Raimondas išėjo kartu su tėvu, nes jis buvo jo ir jo mirusios motinos sūnus.

JAUNIMO ŽODIS

Vaikų ir jaunimo choro “Gintarėliai” jauniausioji grupė atlieka dalį meninės programos Lietuvos kankinių (Anapilio) parapijos Mississaugoje metinėje šventėje š.m. rugsėjo 27 d. Ntr. K. Poškaus

Lietuvių sąskrydis Airijoje

Spalio 10-11 d.d. Ballinrobe (Airija) įvyko pirmasis Airijos lietuvių sąskrydis. Į renginį susirinko šioje valstybėje gyvenantys tautiečiai su vaikais, lietuviškų mokyklų mokytojai, švietimo organizatoriai, menininkai ir kiti, mėgstantys lietuvišką dainą ir muziką.

Sąskrydžio metu buvo pagerbtas lietuvių lakūno Felikso Vaitkaus atminimas. Jis 1935 metų rugsėjo mėnesį savo lėktuvu *Lituanika II*, karto-damas lakūnų Dariaus ir Girėno skrydį per Atlantą, buvo nusileidęs trumpam poilsui šiame miestelyje. Tautiečiai paminėjo šį įvykį, padėdami gėlių prie paminklinio akmens skrydžiui atminti.

Pirmajame tautiečių sambūryje nuobodžiauti neteko. Lietuviškų mokyklų mokytojams buvo surengtas mokymo seminaras, vyko pokalbiai apie lietuviškos veiklos puoselėjimą Airijoje. Koncertinę programą surengė Airijos lie-

Ballinrobe sąskrydžio dalyviams koncertuoja Airijos lietuviškų mokyklų moksleiviai Ntr. DELFI

tuviškų mokyklų moksleiviai, teatro mėgėjai galėjo pasižiūrėti Jonavos savivaldybės teatro spektaklį, išigyti lietuvių menininkų ir lietuvių moksleivių meno ir dailių darbų.

O Ballinrobe mokykloje vykusioje vakaronėje “Linksminkimos linksminkimos, pakol jauni esam” skambėjo lietuviškos dainos, sukosi smagios šokėjų poros. SK

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavime rugsėjo 19-20 d.d. “Kretingoje” (Wasaga Beach, ON) išrinkta nauja valdyba. Iš k. pirm. Rūta Samonytė, Margot Lattanzi, Tomas Krakauskas, Aras Ruslys, Darius Paznėkas, Mykolas Kamaitis, Danielius Šarūnas, Audra Rusinaitė, Vida Naudžiūnaitė, Aneta Krakauskaitė. Trūksta Aurelijos Saplytės

Kai baubai prabyla

Dokumentinę knygą pavarčius

Dar taip neseniai okupuotoje Lietuvoje, pritariant ir kai kuriems išeivijos "liberalams", buvo tyčiojama iš tų, kurie skelbė ir įtikinėjo, kad išeivių organizacijose yra agentų, dirbančių sovietinei žvalgybai. Lietuvoje tai buvo vadinama prasimanymais, baubų ieškojimais, net šmeižtais. Šiandien, archyviniais dokumentams atsiskleidžiant, matome, kad išeivija neklydo. Vienas iš stiprių tuo reikalu liudininkų yra istoriko, Lietuvos seimo nario dr. Arvydo Anušausko 2008 metais Vilniuje išleista dokumentinė knyga *KGB Lietuvoje, slaptosios veiklos bruožai*. Jos apibūdinime tarp kitko rašoma: "Atskleidžiama, kokius veiklos metodus (...) naudojo KGB, kokios įtakos ši struktūra turėjo visuomenės procesams bei atskiriems įvykiams. Autoriaus nuomone KGB archyvai turi būti atverti visuomenei, bendradarbių pavadės paviešintos, KGB visagalybė – nuvainikuota. Sakydami ne visą tiesą griuname valstybės pamatus, skatiname piliečių abejingumą ne tik savo šalies praeičiai, bet ir ateičiai".

Rašoma, kad žymiausias JAV tarp lietuvių veikęs KGB agentas buvo 1949 m. į Baltimorę atvykęs poetas Juozas Mikuckis – "Tuvimas", kuris pasenęs (78 metų), nebenaudingas gavo leidimą grįžti į Lietuvą. Paminėtas ir V. Alseika – "Orestas", dirbęs VLIK'o informacinio biuletenio ELTA redaktoriumi ir *Draugo* redakcijoje. "Santvaros-Sviesos" organizacijoje 1986 m. buvo penki KGB agentai: Krabas, Matilda, Regina, Kupec ir Mestnaja.

Idomu ir tai, kad šalia užverbuotų KGB agentų veikė dar ir vadinamieji patikimi asmenys, dažniausiai informacijas perduodami žodžiu, nekaltai atsakinėdami į draugiškai pateiktus klausimus suėjimuose, susipažinimuose, įvairiomis progomis, kada tautiečiai

pasikalba. Tų asmenų skaičius nuo 1961 m. per dešimtmetį išaugo iki 7491.

Vartant ir paskaitinėjant šią knygą gali jaustis patekęs į slaptuosius archyvus, dabar jau atidarytus visiems. 252 puslapiai apima daugybę pavardžių, datų, citatų, faktus patvirtinančių faksimilių; nuotraukos atspindi režimo darbuotojus ir kovas į laisvę. Nemažai per fotografuotų tekstų rusų kalba.

Skaitant straipsnius atsiveria KGB žvalgybos veikimo būdai ir intensyvūs užmojai skaldyti tautinę bei politinę išeivių veiklą, kompromituoti veikėjus, stabdyti užuomazgas su vakariečių įstaigomis ir iš jų gaunamą visokeriopą paramą. Tokie sovietinių saugumiečių žygiai, užuot artinę juos prie tikslo, iškelia išeivijos veikėjų svarbą – jų visuomeninę bei politinę veiklą.

Jeigu jau ta "vaduotojų" veikla būtų buvusi, anot J. Jakaičio (slapyvardis) knygoje *Išdavystės keliu* (1976) tik juoko darbas ir prarastų dvarų nostalgija – kam gi tada būtų buvusios reikalingos tokios milžiniškos pastangos ir krūvos lėšų suardyti tam "juokeliui"? Ir ta J. Jakaičio, iš arti pažinęs VLIK'o veiklą, knyga, 40,000 egz. tiražu išleista, byloja pastangas juodinti patriotinę tautos kryptį ir sovietiskai meluojant dumti akis tautiečiams apie tarybinį rojų ir to rojaus tikruosius patiriotus. Idomu, kaip dabar "žinovas" J. Jakaitis atsilieptų pavartęs dr. A. Anušausko dokumentaciją apie KGB ir jo agentų išpareigojimus?

Arvydas Anušauskas *KGB Lietuvoje, slaptosios veiklos bruožai*, Vilnius 2008; recenzavo dr. Arūnas Bubnys ir dr. Vygantas Vareikis; knygos leidimą parėmė Krašto apsaugos ministerija; tiražas 3000 egz. **Snk.**

Katalikiškos šeimos samprata

Atkelta iš 2-ro psl.

vyro ir moters ryšį, kuris turi nuolatos stiprėti, bei supažindinti su natūraliais reikalavimais, susijusiais su vyro ir moters tarpasmeniniu santykiu. Čia tikslinga aptarti laisvo sprendimo kaip jų santuokos pagrindo suvokimą, santuokos vienybę ir neišardomumą, santuokinį aktą ir jo reikalavimus bei tikslus. Be to jaunimas supažindinamas su natūralaus vaisingumo reguliavimo metodais, kurie tvirtai moksliskai pagrįsti, ir atsakingos tėvystės ir motinystės samprata. Viso to tikslas – pažinti moralinę tiesą bei ugdyti asmeninę sąžinę.

3. Tiesioginis rengimas. Tai trečiasis rengimo šeimai lygmuo. Jis turi vykti paskuti-

niais mėnesiais prieš vestuves, kad priešsantuokiniam egzaminui, kurio reikalauja kano- nų teisė, būtų suteikta derama reikšmė. "Toks rengimas reikalingas visuomet ir kiekvienu atveju, juo labiau būtinas tada, kai sužadėtiniais trūksta krikščioniško praktinio gyvenimo ir doktrinos pažinimo".

Lenkijos arkivyskupas E. Materski (1997, p. 141) teigia, kad tinkamai pasiruošti santuokos sakramentui, t.y. laimingai gyventi šeimoje, reikia: 1) žinoti Bažnyčios mokymą apie šeimą; 2) siekti šeimos gėrio; 3) skelbti šeimos gyvenimo grožį; 4) melstis savo šeimos ir palaiminimo kitoms šeimoms intencijose.

Daugelyje Europos šalių kalbama apie šeimos instituto krizę. Tačiau vis dar svyruoja-

ma, kaip į ją reaguoti. Pripažįstama, kad šeimos krizė sąlygoja demografines problemas, kurios savo ruožtu perauga į įvairias socialines problemas. 2007 metais Fatimoje vyko Europos vyskupų konferencija "Šeima svarbi žemyno ateičiai", kurios dėmesio centre buvo šeimos ir santuokos Europoje teisinė, institucinė, socialinė ir pastoracinė padėtis.

Šeimos būklė kontinento šalyse yra panaši: daugėja skyrybų ir abortų. Užuot pasirinkę gyvenimą santuokoje, europiečiai mieliau renkasi partnerystę, daugelis vaikų auga tik su vienu iš tėvų, daugėja vaikų, gimusių ne santuokoje, pagaliau ir pati santuoka kuriama vis vyresniame amžiuje. (**Pabaiga**)

ROYAL LEPAGE

Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871

Namų – 416-763-7297

Tinklapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

**DABAR YRA GERA
PROGA PARDUOTI
namą/condo,
kai yra aukščiausios
kainos ir
GERIAUSIA PIRKTI,
kai ipotekos (morgičių)
nuošimčiai labai žemi.**

Prižadu gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, broker

RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937
ar į namus 416-231-4937

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ◆ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ◆ STERILŲ ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

MILMANTAS Immigration & Translation Services

Teikia paslaugas imigruojant į Kanadą pagal: kvalifikuotų darbuotojų, verslo, šeimos narių laidavimo, H & C bei auklių ir prižiūrėtojų programas

Ir kitas imigracines paslaugas: gaunant studento vizas, darbo leidimus ir garantus, paduodant pilietybės ir nuolatinio gyventojo statuso pareiškimus

Verčia dokumentus iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą

DALIA MILMANTAS, CSIC, licencijuota Kanados imigracijos konsultantė

T 647 342 7301 || F 647 435 7528 || dmilmantas@rogers.com

Darbo patirtis imigracijos srityje nuo 1999 m. || Galime konsultuoti vakarais ir savaitgaliais

SIMPOZIUMAS

*“A MULTI-FAITH REFLECTION on being
PERSECUTED FOR YOUR FAITH”*

įvyks lapkričio 2, pirmadienį, 7-9 v.v.

Toronto universiteto Multi Faith Centre,
569 Spadina Ave.

KALBĖTOJAS: Kauno arkiv. SIGITAS TAMKEVIČIUS, SJ

Dalyviai: Rabbi Aaron Katchen, Raheel Raza,
Fr. Raymond J. de Souza

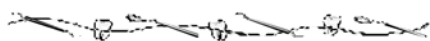
Simpoziumas rengiamas minint Lietuvos tūkstantmetį

ir šv. Brunono kankinystę (lėjimas nemokamas)

LVK Užsienio lietuvių katalikų sielovados delegatūra

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ (“parking”)

(905) 333-5553

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

affiliated

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Fondas
Foundation

Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

*Per 47 metus Jūsų sutelktas 5.03 mln. dol. Fondo
pagrindinis kapitalas davė 3.42 mln. dol. pelno lietuviybės
išlaikymui Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje
bei stipendijoms lietuvių studentams.*

Remkime Kanados lietuvių fondą!
**Prisiminkime mūsų Fondą gyvybės draudimuose
bei savo testamentuose!**

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklalapis www.tevzib.com
laukia jūsų apsilankymo. Jame rasite naudingos informacijos
apie prenumeratas, skelbimus ir pan. Taip pat galėsite pasi-
skaityti šios savaitės numerio 15 ir 16 psl. Kviečiame siųsti savo
pastabas elektroniniu paštu – tevzib@rogers.com

Maloniai kviečiame visus į

SNAIGĖS ŠILEIKIENĖS

Meno parodą “North Shore”

Atidarymas: šeštadienį, spalio 31, 2 - 4 v.p.p.

LENNOX
contemporary

Spalio 29 d. - lapkričio 8 d.
Galerija atidaryta nuo ketvirtadienio iki sekmadienio 12 - 5 v.p.p.
12 Ossington Ave., Toronto (prie Queen g.)
www.lennoxcontemporary.com tel: 416-924-7964

LIETUVIŲ GRĮŽIMO Į TĖVYNĘ INFORMACIJOS CENTRO ŽINIOS

Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras, vadovaujamas dr. Žilvino Beliausko, spalio 14 d. paskelbė žinią savo kasdieniniame naujienų aplinkraštyje apie Toronte vykusias Kanados lietuvių dienas ir KLB Toronto apylinkės pirm. D. Garbaliauskienės apdovanojimą. Žinioje rašoma: “Ilgametė Toronto lietuvių bendruomenės pirmininkė Danutė Garbaliauskienė už lietuviybės puoselėjimą Kanadoje apdovanota ‘Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė’. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos garbės ženklą Toronte spalio 9-11 dienomis vykusių Kanados lietuvių dienų metu D. Garbaliauskienei įteikė Lietuvos ambasadorė Kanadoje Gintė Damušytė.

Kanados lietuvių dienų metu pristatyta Kanados lietuvių menininkų darbų paroda. Joje

savo darbus išstatė daugiau kaip 20 lietuvių kilmės menininkų iš visos Kanados. Šventėje koncertavo grupė iš Lietuvos ‘Jonis’, aktorė ir dainininkė Nijolė Narmontaitė, pasirodymus surengė Kanados lietuvių šokių ir muzikos ansambliai iš Toronto, Hamiltono, Montrealio ir Otavos.

Užsienio reikalų ministerijos garbės ženklas ‘Lietuvos tūkstantmečio žvaigždė’ įsteigtas 2007 metais Lietuvos valstybei ir jos užsienio politikai nusipelnusiems asmenims pagerbti.

Šiuo garbės ženklu yra apdovanojami Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai už ypatingus nuopelnus garsinant Lietuvos vardą, puoselėjant ir plėtojant tarpvalstybinius santykius, taip pat už ypatingus nuopelnus valstybės tarnyboje.”

Inf.

KESMINAS
ART STUDIO

PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzos, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas **(905) 510-4707**

El.paštas: kkesminas@hotmail.com

**Padėkos dienos
vaišės**

Toronto “Vilnius Manor” pensininkų klubas surengė metines Padėkos dienos vaišes. Klubas pirm. Alf. Alsbergas gausiai susirinkusių pasveikino ir visiems padėkojo. Programą vedė Laimutė Šimukėnienė poetiškai pajvairindama. Pensininkų choras “Daina”, vad. muz. Lilijos Turūtaitės, padainavo keletą gražių dainelių, pakėlė svečių nuotaiką. Vaišės paruošė Vladė Strimaitienė su Birute Tamošiūniene. Skanų maistą pagamino Vyt. Birštonas. Pažymėtina, kad “Vilnius Manor” pensininkų namuose gyvena dešimt, peršokę 90-sius metus. Klubas yra veiklus ir rengia minėjimus, vaišes, kad gyventojai nenuobodžiautų, galėtų susirinkti pasikalbėti ir padraugauti vieni su kitais.

S.Pr.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Valerija Vilčinskienė, **PRI-SIGLAUSK PRIE DANGAUS**, eilėraščiui, Vilnius 2009; meninė redaktorė Birutė Matijošaitytė; išleido ir spausdino UAB “Karminas”, Savanorių pr. 221, Vilnius, tel. 8-5 2647582; tiražas 200 egz.

**TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ
PRENUMERATORIAMS:**

jeigu savaitraščio
pristatymas vėluoja dau-
giau kaip 3-4 dienas,
pateikite savo adresą

**KANADOS PAŠTO
BENDROVEI**

tel. 1-800-267-1177

arba el. paštu, tinklalapyje
www.canadapost.ca (pasirinkite
Resources skyriuje
“Contact us”, tada “General
Customer Service”)

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
Dr. I. Matiu

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Waterside
DENTAL

9th Line
Dental

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171

115 Lakeshore Road E.
Mississauga, ON L5G 1E5
www.watersidedental.ca

(905) 785-3900

104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

TORONTONT

Anapilio žinios

• Spalio 11, sekmadienį, pakrikštytas Dariaus ir Airidos (Žasitytės) Paszehr sūnus Kajus-Linas.

• Ateinantį savaitgalį visoje mūsų parapijose bus renkama antroji rinkliava Pasaulio misijoms.

• Evangelijos žinių tūkstantmečio ilgaamžei Lietuvai išskilmės įvyks spalio 31 ir lapkričio 1 d.d. Spalio 31, šeštadienį, 2 v.p.p. – arkiv. S. Tamkevičiaus, SJ, paskaita Prisikėlimo parapijos salėje Toronte ir meninė dalis bei susirinkusiųjų pasivaišinimas ir pabendravimas su svečiu. Lapkričio 1, sekmadienį, kapinių lankymo dieną, 3 v.p.p. – Anapilio parapijos Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus už visų amžių Lietuvos kankinius ir tikinčiuosius tūkstantmečio Evangelijos žinių Lietuvai šviesoje. Mišias auko arkiv. S. Tamkevičius, SJ, su visais suvažiavusiais kunigais.

• Lapkričio 1, sekmadienį, kapinių lankymo dieną, mūsų KKK moterų draugijos skyrius rengia parodą „Rudens mišrainė“ Anapilio parodų salėje. Parodos atidarymas bus po 9.30 v.r. Mišių. Parodoje dalyvauja Vida Valiulienė su brangakmeninėmis puošmenomis ir Juozas Gataveckas su grožinėmis senienomis. Visi kviečiami parodą aplankyti.

• Kapinių lankymo dienos pietūs lapkričio 1, sekmadienį, bus ruošiami Anapilio moterų būrelio. Pietauti bus galima visą dieną ir atsispaivinti vynu bei lietuvišku alumi.

• Pasiruošimo pamokos Pirmajai Komunijai prasidės lapkričio 8, sekmadienį, po 9.30 v.r. Mišių klebonijos posėdžių kambary. Vaikučius galima pamokoms registruoti sekmadieniais zakristijoje arba skambinti tel. 905 277-4320.

• Mūsų parapijos šventės nuotraukas, darytas Kęstučio Poškaus, galite pamatyti ryšiatinklyje atsidarę Anapilio tinklalapį www.anapolis.ca.

• Mišios spalio 25, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Albiną ir Juozą Kriaučiūnus; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje spalio 25, sekmadienį, 2 v.p.p. už a.a. Stanislovą Kasperavičių; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje spalio 24, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Eugeniją Kaminskienę.

• Spalio 31 ir lapkričio 1 dienų savaitgalį laikrodžiai bus atsukami vieną valandą atgal.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Kun. Astijus Kungys, OFM, Lietuvos pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos provincijolas, aplankęs visus Kanadoje dirbančius brolius pranciškonus, išvyko į Kennebunkporto vie-nuolyną atlikti ten gyvenančių brolių kanonišką vizitaciją.

• Pirmos Komunijos ir Su-tvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos prasidėjo praeitą sekmadienį. Kas dar neužregistravo savo vaikų iš anksto, gali tai padaryti pristatydami juos mokytojams po 10.45 v.r. Mišių parapijos posėdžių kambaryje.

• Parapijos šventovė kiekvieną dieną prieš 7 v.v. Mišias, 6.30 v.v. yra kalbamas Rožinis. Visi yra kviečiami prie šios maldos prisidėti.

• Santuokos sakramentą šventovėj priėmė Karen Blekai-tytė ir Paolo Petulla.

• Spalio 16 d. palaidota a.a. Stefanija Vyskupaitienė, 86 m. Paliko sūnų Remigijų su šeima. Spalio 20 d. palaidotas a.a. Juozas Janulaitis, 95 m. Paliko dukrą Vidą. Lietuvoje mirė a.a. Vacys Būda, Valerijos Léverienės brolis.

• Vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas vyksta šį penktadienį nuo 10 v.r. iki 8 v.v. ir šeštadienį nuo 9 v.r. iki 12 v.d. Išpardavimui vadovauja pa-rapijos tarybos labdaros sek-cija, kuriai pirmininkauja dr. J. Čuplinskienė ir D. Nausėdienė.

• Sriubos vakaronė sriubos virtuvėms – „Betanija“ Vilniuje, „Caritas“ Kaune ir „Rūpestėliai“ Kretingoje – paremti vyks lapkričio 22 d., 4 v.p.p. pa-rapijos salėj. Parapija pradėjo šelpti šias sriubos virtuves 1993 m., kai parapija šventė savo 40-ąją sukaktį su šūkiu „Kiek kartų tai padarėte vienam iš šitų mažiausių mano brolių, man padarėte“. (Mt.25,40).

• Spalio 25 d., 12 v.d. pa-rapijos kavinėje kalbės dr. Vida Ramonienė tema „Istoriniai pastebėjimai apie Prūsijos lietuvius“. Ji pati remia pagalbos reikalingus Kauno universiteto studentus ir kviečia visus prie to prisidėti.

• Mišios sekmadienį, spalio 25: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Algį Strumilą; 10.45 v.r. už a.a. Joną Dirmantą, už a.a. Kazimierą, Ireną ir Bronių Arda-vičius, už a.a. Mariją ir Antaną Štuikius; 12.15 v.d. už a.a. Kazimierą Griebliauską.

Išganytojo parapijos žinios

• Šį sekmadienį, spalio 25, pamaldos vyks 9.30 v.ryto, nes anglų parapija turės Konfirma-cijos pamaldas ir todėl prašė mus sukeisti pamaldų laiką.

• Lapkričio 1, pamaldos su Šv. Komunija bus vėl 11.15 v.ryto. Pamaldų metu vyks sek-madienio mokyklos pamokos ir po jų konfirmantų pirmutinė pamoka šventovės patalpose.

Maironio mokyklos žinios

• Dėmesio, tėveliai! Regist-racijos kaina vaikams, norin-tiems priklausyti Maironio mo-kyklos chorui, kuris dalyvaus IX Dainų šventėje, yra \$50. Tėvų komitetas padengs pusę šio mo-kesčio, o kiekvienas mokins turėtų atsinešti \$25 pinigais ar-ba čekiu „Maironio mokyklai“ vėliausiai iki spalio 30 d.

• Dėkojame G. Matukie-nei, padovanojusiai keletą kny-gų mūsų mokyklai.

• Spalio 31 d. jaunesniųjų klasių mokiniai galės atvykti į mokyklą su apranga Kaukių paradui. Ž

AUKOS

A.a. Halinos Rickienės 19 metų mirties atminimui duktė Alina ir Kazys Žilvyčiai *Tėviš-kės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Irenai Baltakienei mirus, užjausdama jos seserį Birutę Abromaitienę ir jos dukrą Angelę, O. Dramantienė *Tė-viškės žiburiams* aukojo \$100.

A.a. Broniaus Žutauto at-minimui, minėdami labai liūd-ną netektį jau XII metų, Kristi-na Žutautienė ir sūnūs *Tėviškės žiburiams* aukojo \$125.

Lietuvių evangelikų liu-teronų Išganytojo parapijos Moterų draugija praeitą sek-madienį, spalio 18, surengė tra-dicinę Padėkos puotą Toronto Lietuvių Namų didžiojoje salė-j, kuri buvo papuošta rudens ir Padėkos dieną primenančiais papuošalais. Programą atliko pats mažiausias parapijos jau-nimėlis, susilaukęs gausiai susi-rinkusių parapijiečių bei svečių plojimų. Pasisotinus skaniais valgiais ir pabendravus, Išgany-tojo parapijos klebonas kun. A. Žilinskas tarė padėkos žodį. Dalyviai skirstėsi prisiminę prieš valgį sugiedotą nežinomo autoriaus giesmę *Ačiū*. **Dlv.**

Meno parodos „Lietuvių menas Kanadoje 2009“ ati-darymas Mississaugos miesto rotušėje vyks spalio 24 d., nuo 2-4 v.p.p. Visi kviečiami daly-vauti. **Inf.**

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

Aušros Vartų šventovėje spalio 18 d., 11 val. Mišias atnašavo kun. Yvon Archambeault. Jam asistavo klierikas Simon Roy ir lietuviškai skaitė Mišių skaitinius. Spalio 25 d. Mišias atnašaus grįžęs iš Brazilijos kun. Paulius Mališka. Po Mišių parapijos sa-lėje bus susitikimas su naujuoju klebonu ir metiniai parapijos pietūs. Programą atliks Montrealio lietuvių choro jaunimas.

Baltiečių meno ratelio metinis subuvimas-vaišės bus pa-rapijos salėje gruodžio 8 d., 7 v.v. **DS**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS

Montrealio lietuvių
kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Labdaros fondo žinios

• Primename, kad „Auks-nio vakaro“ pokylio dalyviai kviečiami atvykti į St. George's golfo klubą laiku. Visi bus kvie-čiami punktualiai užimti vietas prie stalų 6.45. Prieš tai bus pri-ėmimas su šampanu ir užkanda. Lėšų telkimo komitetas džiaug-iasi, kad visi bilietai išpirkti. Ačiū tiems, kurie prisidėjo au-komis. Šiuo metu aukojo: \$500 – dr. Rima Styra; \$250 – Marija Barteška, Vladas Butkys, Ljud-vika Morkūnienė; \$200 – Jonas, dr. Ona Gustainiai, Nijolė Rus-lienė.

• Labdaros fondo valdybos posėdis įvyks trečiadienį, spalio 28, 7 v.v. Slaugos namuose. **GP**

Šį savaitgalį, spalio 23-25 d.d. Ziono lietuvių evangelikų liuteronų ir evangelikų refor-matų parapijoje, Čikagoje, įvyks „Evangelizacijos paskelbi-mo ir Lietuvos vardo tūkstant-mečio“ išskilmės, dalyvaujant ir arkivyskupui Sigitui Tamkevi-čiui, SJ. Bus ekumeninės „Tai-ze“ pamaldos, giedos „Daina-vos“ choras ir kanklių ansam-blis „Gabija“; vyks vaišės ir pa-bendravimas. **Inf.**

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrininko darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647 400-1153 (cell).

Tėviškės žiburių adminis-tracija Kapinių lankymo dieną, lapkričio 1, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Skautai ir skautės lapkri-čio 1, sekmadienį, 12.30 v.p.p. renkasi Šv. Jono lietuvių kapi-nėse prie paminklo Žuvu-siems už Lietuvos laisvę. Nuo čia bus einama lankyti mirusių brolių ir sesių kapus ir prie jų uždegti žvakutes. Išlaikykime gražią tradiciją. **Inf.**

JOTVA CONSTRUCTION. At-lieka staliaus, vidaus sienų (dry-wall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, „plumbing“ darbus. Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parū-pinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skam-binti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 ext. 26 dienos metu.

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.
REMONTAI
vidaus ir išorės; 20 metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.
Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628

Toronto Prisikėlimo parapijos metinėje vakarienėje, įvykusioje š.m. spalio 3 d., meninę programą atliko solistė Daiva Paškauskaitė (dešinėje) ir Klyvlando vienetas „Nauja intriga“, vadovaujamas Sauliaus Klorio (kairėje)